

Liite 11.04.03**APTEEKKIMAKSUT**

Apteekkimaksuja (11.04.03) koskevaa kehyslaskelmaa varten on tehty seuraavat oletukset:

Vuonna 2012 apteekkimaksut vahvistetaan vuoden 2011 liikevaihdon perusteella, josta on tehty lakien 701/2002 ja 1166/2005 mukaiset vähennykset.

Vuoden 2011 talousarviota varten lain 2 §:ssä olevaa taulukkoa tarkistettiin vuonna 2010 kokonaisliikevaihdon muutosta 2008–2009 vastaavasti. Vuonna 2012 taulukkoa tulisi tarkistaa siten, että otetaan huomioon apteekkien kokonaisliikevaihdon muutos vuodesta 2009 vuoteen 2010, eli noin 0,1 %:lla, sekä seuraavan vuoden arvio. Tarkistus tehdään taulukon liikevaihtoryhmiin ja liikevaihdon alarajojen kohdilla oleviin apteekkimaksun euromääriin.

Apteekkimaksukertymä on riippuvainen apteekkien liikevaihdon kasvusta ja liikevaihdosta tehtävien vähennysten määrästä.

Apteekkimaksun lisäys aiheutuu apteekkimaksua koskevan lain muuttamisesta siten, että Yliopistojen apteekit suorittavat apteekkimaksun valtiolle. Viitehintajärjestelmän voimaantulo 1.4.2009 vaikuttaa liikevaihdon määrään. Apteekkimaksun perusteena olevan liikevaihdon laskennassa on tehty seuraavat oletukset vuonna 2011:

- apteekkien kokonaisliikevaihto kasvaa 2,5 %

Vähennykset:

- muun kuin lääkemyynnin osuus on 5 % liikevaihdosta
- sopimusvalmistus on 0,3 % liikevaihdosta
- lääkemyynti sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksille on 0,2 % liikevaihdosta
- nikotiinivalmisteiden myynti on 0,6 % liikevaihdosta

Momentin kertymä vuonna 2012 on laskettu näiden oletusten perusteella.

Liite 33.01.01**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TOIMINTAMENOT****Samapalkkaisuusohjelman kolmannen toimintakauden resurssit (2012–2015)**

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan pohjautuen samapalkkaisuusohjelma, puheenjohtajanaan Paavo Lipponen, käynnistyi vuonna 2006 sitkeän sukupuolten välisen palkkaeron kaventamiseksi. Ohjelman päätavoite asetettiin vuodelle 2015, jolloin naisten ja miesten palkkaeron tulisi olla kaventunut vähintään 5 prosenttiyksiköllä alkutilanteesta. Ohjelmalle asetettiin lukuisia laajasti työelämän tasa-arvoa parantavia tavoitteita ja toimenpiteitä koskien palkka- ja sopimuspolitiikkaa, palkkausjärjestelmiä, työmarkkinoiden työnjakoa, naisten urakehitystä, työpaikkojen tasa-arvosuunnitelmia ja palkkakartoituksia, tilastoinnin kehittämistä, perheen ja työn yhteensovittamista sekä yritysten yhteiskuntavastuuta.

Ohjelman toisen toimintakauden (2008–2011) loppupuolella sen kokonaisarvioinnin toteutti Juhani Salonius. Arviointi osoitti, että edistymistä tavoitteen suuntaan on tapahtunut, mutta merkittävää lisäpanostusta ja -toimia tarvitaan tavoitteeseen pääsemiseksi vuoteen 2015 mennessä.

Samapalkkaisuusohjelman kolmikantainen hallituksen edustajista ja työmarkkinakeskusjärjestöjen johtajista koostuva korkean tason seurantaryhmä edellytti huhtikuussa 2011 ohjelman jatkamista uudella hallituskaudella. Kaikki työmarkkinajärjestöt ilmaisivat sitoutumisensa uudelle ohjelmakaudelle alkuperäisen ohjelman päätösten mukaisesti, eli vuoteen 2015 asti. Myös uusi hallitusohjelma toteaa, että kolmikantaista samapalkkaisuusohjelmaa jatketaan tavoitteena naisten ja miesten palkkaeron kaventaminen enintään 15 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Samapalkkaisuusohjelman seurantaryhmä, puheenjohtaja Pentti Arajärven johdolla, korosti huhtikuussa 2011 yhteisenä kantanaan, että ohjelmalle on turvattava riittävät resurssit toiminnan koordinoimiseksi ja täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Jo käynnissä olevia lukuisia toimia tullaan jatkamaan. Niiden lisäksi Jyrki Kataisen hallitusohjelma edellyttää kahden erittäin laaja-alaisen hankkeen käynnistämistä samapalkkaisuusohjelman puitteissa, joista toinen selvittää työelämän rakennemuutosten ja muuttuvien työelämätarpeiden vaikutuksia erikseen naisten ja miesten työllisyyteen, työmarkkina-asemaan, työmarkkinoille kiinnittymiseen, urakehitykseen, työssä jaksamiseen ja hoitovastuun jakautumiseen ja toinen kattava hanke koskee sukupuoliennakkoluulojen ja -odotusten vaikutusta koulutus- ja uravalintoihin. Kaudelle 2011–2015 tullaan asettamaan alkusyksystä 2011 kolmikantainen korkean tason ohjausryhmä sekä asiantuntijaryhmä.

Ohjelman seuranta, ohjelmaan sisältyvät hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen toimet sekä uusien hankkeiden käynnistäminen vaativat aiempaa nelivuotiskautta vastaavia sekä henkilöresursseja (vuosittain 100 000 €) että toimintamääräraharesursseja (vuosittain 100 000 €) seuraaville neljälle vuodelle. Nämä resurssit ovat välttämättömät samapalkkaisuusohjelman etenemiseksi kolmikannassa sovitulla tavalla ja Kataisen hallitusohjelmaan kirjattujen toimien toteuttamiseksi.

Edellä olevan perusteella sosiaali- ja terveysministeriö esittää 200 000 euroa vuoden 2012 talousarvioon ja seuraaville kehysvuosille 2013–2015.

Liite 33.01.03**SOSIAALITURVAN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TOIMINTAMENOT**

Talousarvioehdotus perustuu ruuhkan purkamiseen vuoden 2012 aikana. Vuosien 2013–2015 aikana käsittelyaika saadaan hyväksyttävälle tasolle. Tämä taso tulee säilyttää jatkossakin. Koska asiamäärät ovat pysyvästi kasvaneet, virkojen vakinaistaminen on tarpeellista.

Lautakunnalle myönnettyillä lisäresursseilla on 1.8.2008–31.12.2010 palkattu kymmenen (10) määräaikaista työntekijää. Lautakunnalla on vuonna 2011 käytössä talousarviossa myönnettävä määräraha 4,475 milj. euroa ja vuoden 2010 IV lisätalousarviossa myönnetystä 700 000 eurosta siirtyvää määrärahaa arviolta 500 000 euroa. Vuonna 2011 lautakunnassa työskentelee edellä mainittujen 10 määräaikaisen työntekijän lisäksi vielä 10 uutta määräaikaista.

Perustason saavuttamiseksi vuonna 2012 ehdotetaan kymmenen (10) viran vakinaistamiseksi 600 000 euron määrärahaa ja valitusmäärien kasvusta aiheutuvaan lisätyöhön 200 000 euron määrärahaa. Lisäksi ehdotetaan jatkettavan vuodelle 2012 vielä viisi (5) määräaikaista virkaa, joiden kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 0,3 milj. euroa. Vuonna 2012 Somlan henkilötöyvävuus olisi ehdotuksen mukaan 63 htv, ratkaisuja tehtäisiin 29 000 kappaletta, valituksen hinta olisi 178 euroa ja tuottavuus 460 ratkaisua per htv. Käsittelyaika saataisiin laskemaan keskimäärin 7,7 kuukauteen vuonna 2012.

Somlan valitusmääriä ja käsittelyaikoja seurataan. Perustason mitoituksessa otetaan huomioon lainsäädännön muutokset, joista voi aiheutua valitusmäärään muutoksia (vähennystä tai lisäystä) tai uudistuksia muutoksenhakuprosessissa.

Vuoden 2012 jälkeen arvioidaan uudelleen resurssien tarve ja otetaan huomioon toiminnan tehostamisesta saadut hyödyt.

Edelleen määrärahan mitoituksessa on lisäyksenä otettu huomioon kehyspäätökseen sisältyvänä lisäyksenä 300 000 euroa sähköisen asianhallintajärjestelmän rakentamiseen.

Liite 33.01.04

VALTION MIELISAIRAALOIDEN TOIMINTAMENOT

Valtion mielisairaalat Vanhan Vaasan sairaala ja Niuvanniemen sairaala ovat olleet Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulosohjauksessa 1.1.2009 alkaen. Sitä ennen sairaalat olivat Stakesin alaisia laitoksia. Sairaaloiden toiminnasta aiheutuvat menot katetaan potilaiden kotikunnilta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) annetun lain mukaisesti perittävien hoitomaksuina. Valtion mielisairaaloista säädetään laissa valtion mielisairaaloista 1292/1987 ja asetuksessa valtion mielisairaaloista 431/1997. Sairaaloiden tehtävänä on tuottaa valtakunnallisia oikeuspsykiatrisia erityistason sairaanhoitopalveluja eli hoitaa mielisairauden vuoksi ymmärrystä vailla olevina tuomitsematta jätettyjä ns. kriminaalipotilaita. Lisäksi sairaalat voivat hoitaa muita psykiatrisia potilaita, joita ovat vaikeahoitoiset potilaat joita kunnalliset sairaalat eivät ole voineet hoitaa. Enemmistö molempien sairaaloiden potilaista on kriminaalipotilaita.

Maksullinen toiminta

Vuosi	Niuva menot*	Niuva hoitopäivät	VVS menot	VVS hoitopäivät	Yhteensä menot	Yhteensä hoitopäivät
2008	34 557	103 096	14 060	49 600	44 617	152 696
2009	35 653	103 292	15 746	49 665	51 399	152 957
2010	36 786	102 150	16 700	50 285	53 486	152 435
2011	37 518	103 771	17 583	50 140	55 164	153 911
2012	37 518	103 771	17 583	50 140	55 164	153 911

*kokonaiskustannukset yhteensä, 1 000 €

Liite 33.01.05**TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOKSEN ALAISTEN LASTENSUOJELUYKSIKÖIDEN TOIMINTAMENOT**

Momentin nimi ”Valtion koulukotien toimintamenot” tulisi muuttaa vastaamaan 30.12.2010 voimaan tullutta lakia Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä 30.12.2010/1379. Tämän vuoksi THL ehdottaa momentin uudeksi nimeksi: ”Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot”.

Valtion koulukotien ja Vanajan vankilan perheosaston toiminta 2012

Valtion koulukotien menot katetaan pääasiassa kuntien maksamilla korvauksilla. Koulukodeissa annettavan perusopetuksen ja muun opetustoimen piiriin kuuluvan toiminnan rahoitukseen sovelletaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) säädöksiä. Rahoitusjärjestelmä perustuu laskennallisiin yksikköhintoihin, jotka opetusministeriö määrää ja valtioneuvosto vahvistaa ennalta seuraavaa vuotta varten. Oppilaille ja heidän vanhemmilleen maksettavat korvaukset perustuvat lastensuojelulakiin (417/2007), -asetukseen (1010/1983) ja sosiaalihuoltolakiin (710/1982).

Toiminnan tavoitteena on

- valtakunnallisesti turvata vaativimman lastensuojelun asiakasryhmän kasvatusta, opetusta ja hoitopalveluiden saatavuus;
- vahvistaa lasten ja heidän perheidensä toimintakykyä, selviytymistä sekä vähentää inhimillistä kärsimystä ja säästää yhteiskunnan voimavaroja muissa palveluissa
- tuottaa kehittämishankkeiden sekä tutkimuksen avulla kokemuksellista ja teoreettista tietoa vaativimman lastensuojelun asiakasryhmän palveluiden kehittämiseksi
- turvata vankilan perheosastolle sijoitettavien pienten lasten mahdollisuus kehitystä tukeviin varhaisen vuorovaikutuksen kokemuksiin sekä hyvään hoitoon ja huolenpitoon
- tuottaa palvelut taloudellisesti ja tehokkaasti kustannusvastaavuutta noudattaen.

Liite 33.01.25

SOSIAALI- JA TERVEYDEHUOLLON KANSALLISET SÄHKÖISET ASIAKASTIETOJÄRJESTELMÄT

Momentin määrärahan jakautuminen:

1000 euroa	2012	2013	2014	2015
<i>Sosiaali- ja terveysministeriö</i>				
1. Strateginen suunnittelu ja ohjaus	400	400	400	600
Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen sähköinen tietohallinto	400	400	400	600
2. Kansallisten tietojärjestelmäpalvelujen ylläpito	6230	5200	5800	6000
Kanta Kela / ylläpitokulut	6230	5200	800	0
Sosiaalihuolto Päätös toimittajasta tekemättä	0	0	5000	6000
<i>Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen operatiivinen yksikkö</i>				
3. Toimeenpanon operatiivinen johtaminen	1800	1800	2000	2300
Kanta+sosiaalihuolto				
4. Kansallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittäminen sekä määrittelyjen tekeminen ja ylläpito	4470	5800	5600	4500
Kela / kuvantaminen ja lisäpalvelut	1050	2300	3100	2000
THL, Kela / määrittelyjen ylläpito	300	300	300	300
KanTa - tietosisältölaajennukset ja uudet toiminnot	2300	1700	700	700
Sosiaalihuolto	820	1500	1500	1500
5. SoTe paikallisen ja alueellisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tehostaminen	3800	3800	3600	4000
KanTa	2800	2800	1000	500
Sosiaalihuolto	1000	1000	2600	3500
Yhteensä	16700	17000	17400	17400

Palvelurahaston perustaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) mukaan laeissa tarkoitettujen tietojärjestelmäpalveluiden käytöstä perittävillä maksuilla katetaan palveluiden hoidosta aiheutuvat kustannukset. Säännöksen perusteella järjestelmien rakentaminen ja siirtymäajan ylläpito rahoitetaan valtion talousarvion kautta. Siirtymäajan jälkeen käyttö, sekä ylläpitokustannukset ja järjestelmien tavanomainen kehittäminen rahoitetaan asiakasmaksuilla. Maksutulosten ja menojen eriaikaisuudesta johtuen palveluiden rahoittamiseen tarvitaan puskuria. Uudet merkittävät kehittämishankkeet rahoitetaan jatkossakin valtion rahoituksella.

Vuonna 2011 momentille 33.01.25 on myönnetty määrärahaa 7 290 000 euroa kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden rakentamis- ja ylläpitokuluihin osoitettavaksi Kansaneläkelaitokselle sekä 4 010 000 euroa kansallisten määrittelyjen tekemiseen ja ylläpitoon, josta osoitetaan rahaa sekä Kelalle että THL:lle. Vuonna 2012 samaiselle momentille ehdotetaan 7 580 000 euron määrärahan varaamista rakentamis- ja käyttökustannuksiin. 7 580 000 euron määräraha sisältää 1 050 000 euroa kuvantamisen kehittämisen. Varsinaiseen Kanta-palvelun ylläpitoon on siis ehdotettu 6 530 000 euroa. Määrärahojen hallinnointi on tapahtunut sopimuksin Kelan kanssa ja rahaliikenne on hoidettu Kansaneläkerahaston kautta. Menettelyä on pidetty työläänä.

Kanta-palveluiden maksuliikenteen hoitamiseksi esitetään uuden rahaston perustamista Kansaneläkelaitokseen. Uudistuksen johdosta Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia muutetaan 1.1.2012 lukien siten, että Kansaneläkelaitokselle perustetaan uusi palvelurahasto. Valtion talousarviossa palvelurahastolle osoitettavat määrärahat esitetään momentille 33.10.28. Kyseisen

momentin 33.10.28 nimi muutetaan (Kansaneläkelaitokselle maksettavat sosiaaliturvan yleisrahaston ja palvelurahaston toimintakulut) ja käyttötarkoitusta laajennetaan kattamaan Kansalliseen Terveysarkistoon (Kanta) kuuluvan kansallisen potilasarkiston, sähköisen reseptikeskuksen ja -arkiston rakentamis- ja käyttökustannuksia. Tarkoituksena on, että jatkossa myös sosiaalihuollon sähköisten palveluiden (Tikesos) rahaliikennettä hallinnoitaisiin saman mallin mukaisesti. Rahastosta maksetaan edellä mainittujen toimintojen kulut siltä osin kuin maksut eivät kata niitä. Rahaston kautta hallinnoidaan Kanta-palveluiden rahavirrat. Valtion talousarvion kautta ohjautuva Kanta-palveluiden käytön ja ylläpidon rahoitus siirtyy hoidettavaksi palvelurahaston kautta siirtymäajan jälkeen.

Vuonna 2012 rahastolle esitetään määrärahaa palveluiden käytön ylläpidosta aiheutuvien toimintojen kulujen rahoittamiseen siltä osin kun maksut eivät kata niitä. Samalla rahastoon tarvitaan alkupääomaa ”puskuriksi” tulo- ja menovirtojen ajalliseksi tasaamiseksi ja turvaamaan mahdolliset alijäämät. Palvelurahastoon esitetään varattavan 1,6 milj. euron määräraha vuonna 2012. Vuonna 2012 Kanta-palveluiden varsinaiset rakentamis- ja ylläpitokustannukset rahoitetaan edelleen momentin 33.01.25 määrärahasta.

Kanta-palvelut ja palvelurahasto 2012–2015

milj. euroa	2012	2013	2014	2015
MENOT* SIS. YLLÄPITO	9,2	8,3	8,7	9,9
TULOT				
TAE ylläpitoon osoitettava 33.01.25	6,23	5,2	0,8	0
määrittelyiden ylläpitoon osoitettava 33.01.25	0,3	0,3	0,3	0,3
siirtomääräraha vuodelta 2011 (Kelan arvion mukaan)	1,0			
Tulot palveluiden käytöstä	0,1	1,5	8,2	10,4
Tulot-menot	-1,57	-1,3	0,6	0,8
Palvelurahastoon tehtävä siirto** mom. 33.10.28	1,6	1,3	1,0	0,0
ali- ja ylijäämistä kumuloituva pääoma	0,03	0,03	1,63	2,43

* kokonaismenot Kelan arvion mukaan. Arvio on käsitelty STM:n vetämässä työryhmässä

** kattaa sen osan ylläpidosta, johon maksut eivät riitä sekä rahaston likviditeettia

Vuodesta 2015 eteenpäin maksutuottojen arvioidaan kattavan menot. Kela on arvioinut, että palvelurahastoon tarvittavan puskurin määrä on 2–3 milj. euroa. Edellä esitetyillä vuosittaisilla siirroilla palvelurahastoon vuoden 2015 alussa rahastossa olisi riittävä puskur.

Edellä esitetyn lisäksi STM:ssä on suunnitteilla siirtää momentilta 33.02.05 (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot) Kanta-palveluihin liittyvä terveydenhuollon ammattihenkilökunnan varmentamiseen varattu määräraha palvelurahastoon.

Liite 33.02.03

SÄTEILYTURVAKESKUKSEN TOIMINTAMENOT**1. Toimintamenojen muutokset****1.1. Kertamenojen vähennykset vuodelta 2011**

Kertamenojen vähennyksiä vuodelta 2011 ei ole.

1.2. Menojen lisäykset

Säteilyturvakeskuksen laitekanta on vanhentunutta ja monelta osin yli 20 vuotta vanhaa. Turvallisuuden ja toiminnan tehokkuuden kannalta laitteiston uudistaminen on välttämätöntä. Vanhentuneiden ja häiriöille alttiiden laitteiden ylläpito ja käyttö vaativat paljon ylimääräistä seuranta- ja huoltotoimenpiteitä kuluttaen henkilöresursseja ja aiheuttaen turhia kustannuksia. Viimeisten kymmenen vuoden aikana mittaustekniikka on kehittynyt merkittävästi, muun muassa siirryttäessä analogisista tekniikoista digitaalisiin. Poikkeavien säteilytilanteiden selvittäminen sekä varautuminen uudentyypisiin turvallisuusuhkiin edellyttävät uudenaikaista laitekantaa, jonka avulla voidaan hyvin nopeasti tunnistaa ja analysoida myös poikkeuksellisia radioaktiivisia aineita. Terveystieteiden uusien hoito- ja diagnostiikkamenetelmien vuoksi potilaiden annosten määrittäminen edellyttää uusien mittausmenetelmien kehittämistä ja uusien laitteiden hankkimista.

Säteilyturvakeskuksen tehtäviin kuuluu myös toimialan kansallisten mittanormaalien ylläpito. Tämä edellyttää, että Säteilyturvakeskuksen vastuulla olevien kansallisten mittanormaalien tarkuus vastaa parasta kansainvälistä tasoa.

Säteilyturvakeskuksen omien investointien lisäksi menojen lisäykseen sisältyvät raja-asetuksille hankittavat säteilyvalvontalaitteet. Vuosina 2009 - 2014 raja-asetusten laitteisiin on arvioitu käytettävän enintään 10 milj. euroa.

Hankintojen päätarkoituksena on pitää STUKin omaa valvontaa, palveluja ja tutkimusta varten tarvittava laitekanta korkeatasoisena sekä kehittää raja-asetusten valvontaa. Talousarvioesityksen peruslaskelmaan sisältyvän 1,8 milj. euron lisäksi Säteilyturvakeskus esittää 890 000 euroa laitekannan uusimiseen.

2. Siirtyvät määrärahat

Vuodelle 2011 siirtyi momentilta 33.02.03 yhteensä 3 219 230,94 euroa, josta tilauksiin oli sidottu 2.739.179,97 euroa. Vuodelle 2011 arvioidaan siirtyvän momentille 33.02.03 yhteensä 2 000 000 euroa, joista sidottuina 2 000 000 euroa.

3. Arvonlisäveromenot ja -tulot

Säteilyturvakeskuksen arvio arvonlisäveromenoiksi vuodelle 2012 on 2 500 000 euroa. Arvonlisäverotuloiksi arvioidaan 400 000 euroa. Oheisessa taulukossa esitetään arvonlisäveromenojen ja tulojen toteutumat vuosilta 2009 - 2010 ja arviot vuosille 2011 - 2012.

Arvonlisäveromenot ja -tulot (1 000 eur)				
	2009 TP	2010 TP	2011 TA	2012 TAE
11.04.01 Verot- ja veronluonteiset tulot				
Arvonlisäverotulot	365	533	400	400
33.01.29 Sosiaali- ja terveysministeriö				
Arvonlisäveromenot	2 260	2 255	2 300	2 300

Liite 33.02.06

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN LUPA- JA VALVONTAVIRASTON TOIMINTAMENOT**IT-infrastruktuurin kehittäminen**

1. Johdon raportointihanke:	100 000 euroa
2. Operatiivisten järjestelmien kehittäminen ja uusiminen sekä sähköisen asioinnin ratkaisut:	250 000 euroa
3. Tukipalveluihin liittyvät käyttöönottohankkeet:	200 000 euroa

---

Yhteensä:	550 000 euroa
-----------	----------------------

Perustelut hankkeille

Johdon seurantajärjestelmä liittyy hankkeena Valviran ja aluehallintovirastojen yhteisten ydintehtävien seurantaan. Tällä hetkellä seuranta tapahtuu erillisten tiedonkeruiden ja raportointien kautta eikä seurannan kattavuus ole riittävä. Vuoden 2011 aikana toteutetaan peruseräraportoinnit. Vuonna 2012 laajennetaan raportointia koskemaan kokonaistoiminnan kannalta kaikki ydintoiminnot niin Valvirassa kuin aluehallintovirastoissa. Järjestelmässä toteutetaan myös mahdollisimman pitkällä sähköinen tiedonkeruu. Lisämäärärahan tarve vuonna 2012 on 100 000 euroa.

Operatiivisten järjestelmien kehittämisessä painopiste on kahdessa sekä Valviran että aluehallintovirastojen kannalta keskeisessä järjestelmässä: terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri (Terhikki) ja alkoholielinkeinorekisteri (Allu). Kumpikin rekisteri edustaa vanhaa teknologiaa (client/server) ja kumpaankin järjestelmään tarvitaan lisäksi uusi sähköisen asioinnin palvelukonsepti. Näin järjestelmät joudutaan uusimaan kokonaisuudessaan. Lisämäärärahan tarve on vuonna 2012 250 000 euroa.

Tukipalveluihin liittyvät hankkeet tarkoittavat valtion keskitettyjen tietojärjestelmäratkaisujen tuomista Valviraan. Käyttöönottoprojektit toteutetaan Valtion it-palvelukeskuksen (VIP) kanssa yhteistyössä. Valviraa vuonna 2012 koskevat seuraavat järjestelmät: Virtu, työasemaratkaisu, viestintäratkaisu, verkkoratkaisu sekä VALDA-asianhallintajärjestelmä. Näistä järjestelmistä strategisin on VALDA-asianhallintajärjestelmä, koska vastaava järjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2011 alusta aluehallintovirastoissa. VALDAn käyttöönotto myös Valvirassa mahdollistaa yhteistoiminnallisuuden Valviran ja aluehallintovirastojen yhteisissä asioiden käsittelyissä (valvonta-asiat, lupa-asiat). Lisämäärärahan tarve vuonna 2012 on 200 000 euroa.

Adoptiolainsäädännön uudistus

Oikeusministeriön asettama työryhmä on valmistellut lapseksiottamisesta annetun lain kokonaisuudistusta. Nykyinen lapseksiottamisesta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi uudella adoptiolaille. Adoptioasioita käsittelevien viranomaisten organisointia on tarkoitus kehittää nykyistä tarkoituksenmukaisemmaksi. Adoptioasioita käsittelevä lautakunta ja muut adoptioasioihin liittyvät operatiiviset tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöltä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon Valviraan. Toimintaan Valvirassa tulee osoittaa työryhmämietinnön mukaiset riittävät voimavarat. Laki on tarkoitus esitellä oikeusministeriön toimesta budjettilakina.

Adoptiolautakunta (509/1997)

Lautakunnan tehtävänä on lapseksiottamisasioiden lautakunnasta annetun voimassaolevan asetuksen (509/1997) mukaan:

- myöntää lapseksiottajille luvat kansainväliseen lapseksiottamiseen
- hyväksyä suomalaisten palvelunantajien ulkomaiset yhteistyötahot (ulkomainen palvelunantaja)

STM:ssä toimiva adoptiolautakunta antaa asiantuntijalausuntoja ja tekee aloitteita ja esityksiä kansainvälisen lapseksiottamistoiminnan kehittämiseksi. Adoptiolautakunta myös ylläpitää tiedostoa vieraiden valtioiden lapseksiottamislainsäädännöstä ja seuraa kansainvälistä kehitystä kansainvälisissä lapseksiottamisasiossa. Adoptiolautakunnan tehtävänä on myös seurata, miten Haagin sopimusta noudatetaan Suomessa ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin sen noudattamiseksi. Adoptiolautakunta toimii yhteistyössä Haagin sopimuksen osapuolina olevien valtioiden keskusviranomaisien kanssa sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi ja sopimuksessa tarkoitettujen tietojen vaihtamiseksi.

Lautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä muita jäseniä. Viimeksi mainituilla jäsenillä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunta on pitänyt täyden kokoonpanon ja suppean kokoonpanon kokouksia.

Nykyisin kansainvälisten lapseksiottamisasioiden lautakunnassa on päätoiminen sihteeri. Lisäksi lautakunnan puheenjohtajana toimivan sosiaali- ja terveysministeriön lakimiehen työajasta noin 40 prosenttia on osoitettu lautakunnan tehtäviin. Lautakunnan muut jäsenet toimivat sivutoimisesti. Lautakunnan tehtäviä hoitaa lisäksi ministeriön osastosihteeri, jonka työajasta noin 20 prosenttia on osoitettu lautakunnan tehtäviin. Sosiaali- ja terveysministeriö on siten osoittanut tehtäviin 1,6 htv:n resurssit. Resurssit on todettu riittämättömiksi.

Vuonna 2008 hakemusten käsittelyaika adoptiolautakunnassa oli enimmillään jopa seitsemän kuukautta. Adoptiolautakunta on saanut purettua kohtuuttoman pitkiksi venyneet jonot tiheämmällä kokousaikataululla. Vuosina 2009 ja 2010 jonotusaika adoptiolautakunnassa on ollut keskimäärin kaksi kuukautta. Alla taulukossa adoptiolautakunnan käsittelemien kansainvälisten hakemusten määrä vuosina 2006–2010 (tilanne 9.4.2010)

Vuosi	Tehtyjen päätösten määrä	Saapuneiden lasten lukumäärä	Kokousten lukumäärä
2006	413	218	31
2007	405	176	29
2008	553	157	36
2009	381	187	30
2010	76	42	7

Adoptiolautakunnan pitkät käsittelyajat ovat johtaneet myös jatkolupahakemusten määrän nousuun.

Adoptiolautakunnan toiminnan uudistaminen

Adoptiotoiminnan järjestelyitä koskevan mietinnön perusteella Sosiaali- ja terveys-alan lupa- ja valvontavirastoon, Valviraan, sijoitettavassa adoptiolautakunnassa olisi täysistunto sekä kansainvälisten asioiden jaosto ja adoptiolupajaosto. Erityisesti täysistunnossa mutta myös kv. jaostossa käsiteltäisiin yleisiä adoptiotoimintaan liittyviä asioita.

Lakiluonnoksen mukaan Valviraan sijoitettava adoptiolautakunta toimisi lupaviran-omaisena. Samalla lautakunta toimisi yleisenä adoptioasioiden ohjaus- ja valvontaviranomaisena sekä Haagin sopimuksen mukaisena keskusviran-omaisena. Työryhmän valmisteleman lakiluonnok-

sen perusteella vastaisuudessa kansainvälisen adoption hakijoiden lisäksi myös kotimaisten adoption hakijoiden tulisi hakea lupa adoptiolautakunnalta. Valviran saamien tietojen mukaan vuositasolla kotimaisten adoptioiden määrä on ollut 30 – 50. On kuitenkin huomattava, että hakemuksia kotimaisiin adoptioihin tulisi käsiteltäväksi huomattavasti enemmän. Adoptiolautakunnan tietojen mukaan hakemuksia kotimaisiin adoptioihin on vuosittain noin sata.

Adoptiolautakunnan tehtävät tulisivat lisääntymään myös itsenäisten adoptioiden osalta. Yksi lakiuudistuksen keskeisimmistä tavoitteista on itsenäisten adoptioiden tehokkaampi estäminen. Itsenäisten adoptioiden säätäminen luvanvaraisiksi tietyin edellytyksin lisäisi lautakunnan käsittelemien lupahakemusten määrää osaltaan noin 10 - 20 vuodessa. Määrä ei ole suuri, mutta tehtävän luonne huomioon ottaen vaativa.

Adoptiolautakunnan toiminnan resursointi Valvirassa 1.7.2012 lukien

A) Henkilöresurssit

Adoptiolautakunnan toiminta edellyttää lautakunnalle päätoimista puheenjohtajaa ja pääsihteerä sekä avustavaa toimistosihteerä (yhteensä 2,5 henkilötyövuotta). Riittävien henkilöresurssien varmistamiseksi Valviraan mietinnön mukaisesti

1. Siirretään Valviraan sosiaali- ja terveysministeriöstä adoptiolautakunnan pääsihteerin tehtävien hoitoon liittyvät resurssit (1 htv) yhteensä 74 500 euroa (palkkaus- ja sivukulut 64 500 e/vuosi ja muut menot 10 000 euroa/vuosi);
2. Perustaa tai siirtää Valviraan hallinnonalan sisältä adoptiolautakunnan päätoimiseen puheenjohtajuuteen liittyvät resurssit (1 htv) yhteensä 87 000 euroa (palkkaus- ja sivukulut 77 000 euroa ja muut menot 10 000 euroa);
3. Perustaa tai siirtää Valviraan hallinnonalan sisällä toimistosihteerin resurssit (0,5 htv) yhteensä 24 250 euroa.

Henkilöstön palkkaus-, henkilösivukulu- ja muut menot ovat yhteensä 185 750, josta siirtoa momentilta 33.01.01 74 500 euroa; ½ vuotta 37 250 e.

Adoptiolautakunnan toiminnan edellyttämiä henkilöresursseja ei ole mahdollista löytää Valvirasta. Adoptiolautakunnan toimintaa tukemaan on mahdollista löytää asiantuntijatukea Valviran virkamiehistä sekä Valviran ulkopuolisista asiantuntijoista.

B) Adoptiolautakunnan menot

Nykyisen STM:ssä toimivan lapseksiottamisasioiden lautakunnan vuotuinen toimintamääräraha on vuonna 2011 18 000 euroa. Mietinnön mukaan adoptiolautakunnan vuotuisen määrärahan tulisi olla samansuuruinen. Valviran näkemyksen mukaan Valviran toimintamäärärahaa tulisi uudistuksen toteutuessa korottaa lautakunnan toimintamenoja vastaavalla määrällä.

Valvira on arvioinut adoptiolautakunnan menoiksi aikaisemmasta laajentuneen toiminnan johdosta 32 000 euroa vuodessa. Arvio perustuu seuraaviin vuosittaisiin kustannuksiin:

Palkkiot	10 000,00
Kokouspalkkiot	8 000,00
Asiantuntijapalkkiot	2 000,00

Toimistopalvelut	6 000,00
Painatus	3 000,00
Ohjelmien päivitys ja käyttömaksut	2 000,00
Pankkipalvelut, talous- ja hlöstöhallinnon palv. ostot	1 000,00

Henkilöstöpalvelut	4 000,00
Osallistuminen seminaareihin	2 000,00
Koulutus	2 000,00
Muut palvelut	7 000,00
Ravitsemupalvelut	2 000,00
Käännös- ja tulkkipalvelut	3 000,00
Atk- ja konsulttipalvelut	1 000,00
Muut ulkopuoliset palvelut	1 000,00
Matkustus	5 000,00
Yhteensä	32 000,00

Valvira näkemyksen mukaan adoptiolautakunnan toiminta tulisi palvelunantajia koskevien päätösten osalta järjestää maksuperusteisena ja kirjata Valviran maksu-asetukseen.

Adoptiolautakunnan menot ovat yhteensä 32 000 euroa, josta siirtoa momentilta 33.01.01 18 000 euroa; ½ vuotta 9 000 euroa.

C) ISS-järjestön jäsenmaksu

Suomi on liittynyt toukokuussa 2011 sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä kansainväliseen ISS -järjestöön (International Social Services). Järjestöön liittymisestä teki aloitteen adoptiolautakunta, koska jäsenyys tuo merkittävää hyötyä kansainvälisen adoptiotoiminnan kehittämisen kannalta. Jäsenmaksu on vuodessa noin 15 000 euroa ja se maksetaan sosiaali- ja terveystalouden määrärahoista. Adoptiolautakunnan siirrettyä Valviraan tulisi jäsenmaksu Valviran maksettavaksi. Vuonna 2012 STM maksaa vielä osallistumismaksun.

D) Adoptiorekisterin perustaminen

Valviran resurssiarviossa ei ole otettu huomioon mietinnössä mainittua rekisteriä. Uudistukseen liittyvissä keskusteluissa on esitetty rekisteristä luopumista. Valvira kannattaa rekisteristä luopumista. Mikäli rekisteri kuitenkin halutaan toteuttaa, niin rekisteriin liittyvät perustamiskustannukset (ml. suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvät henkilöresurssit) sekä vuotuiset käyttökustannukset tulee arvioida erikseen.

Adoptiolautakunta on tarkoitus siirtää Valviraan 1.7.2012 lukien.

Yhteenvedo adoptiolautakunnan menoista vuositasona:

1) Henkilöresurssit yhteensä	185 750 euroa; ½ v. 92 875 €
2) Adoptiolautakunnan kokousmenot	32 000 euroa; ½ v. 16 000 €

Yhteensä	217 750 euroa, ~218 000 euroa; 1/2 v. 109 000 €
josta siirtona momentilta 33.01.01	108 000 euroa; 1/2 v. 54 000 €
määrärahan lisäyksenä	110 000 euroa; ½ vuotta 55 000 €

OIKEUSLÄÄKETIETEELLISEN KUOLEMANSYYN SELVITTÄMISEN MENOT

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen rahoituksen järjestäminen

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksessa olevien lääkäreiden määrä alittaa huomattavasti nykyisen ja tulevan oikeuslääkäritarpeen. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittäminen uhkaa jo lähivuosina kriisiytyä käytettävissä olevan erikoiskoulutetun henkilöstön siirtyessä pois työelämästä. Pahimmassa tapauksessa tästä voi olla seurauksena se, että osa henkirikoksista tai tuottamuksellisista kuolemista jää havaitsematta. Oikeusvarmuuden kannalta tällä voisi olla todella merkittäviä koko yhteiskuntaa koskevia seurauksia. Asia on ollut tiedossa jo vuosia, mutta vasta nyt hallinnon hajanaisuus on poistettu ja päästy tekemään pitkän tähtäyksen kehittämissuunnitelma, johon muistion ehdotukset perustuvat.

STM ja THL sopivat 12.4. neuvottelussa, että THL esittää sekä vuoden 2011 lisätalousarvioesitykseen että vuoden 2012 talousarvioesitykseen ehdotuksia, joilla lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen varmistetaan.

THL:n viroissa olevien erikoislääkäreiden eläkkeelle jääminen on nopeampaa ja runsaampaa kuin uusien erikoislääkäreiden valmistuminen. THL:n 18 (13,5 htv) oikeuslääkäristä viisi on syntynyt vuosina 1948–1949 ja he ovat jäämässä eläkkeelle vuosina 2012 ja 2013. Lääkärivaje saattaa myös vaikeutua äkillisesti, mikäli nykyiset oikeuslääkärit uupuvat työssään tai hakeutu- vat muualle.

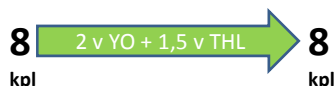
Nykytila

- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen 3,5 vuoden erikoistumisjakso suoritetaan kokonaisuudessaan yliopistolla.
- Erikoistumisjakson rahoitusratkaisut vaihtelevat (mm. yliopiston rahoittamat assistenttuurin tai tohtorikoulutettavan toimen hoito, oikeuslääkinnän momentilta rahoitetut maksullisen palvelutoiminnan lisäavauspalkkiot).
- Lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen ei vaikuta erikoistuvien lääkäreiden määrään.
- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksessa ei ole, eikä saada, riittävästi erikoistuvia lääkäreitä, jotta lakisääteiset oikeuslääkinnän tehtävät pystyttäisiin turvaamaan myös tulevaisuudessa.

Kehittämissuunnitelman malli

- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen 3,5 vuoden erikoistumisjaksosta 2 vuotta suoritetaan yliopistolla ja 1,5 vuotta THL:n palveluksessa.
- Erikoistumisjakson rahoitus on järjestetty kansallisesti siten, että oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen kustannukset maksetaan valtion varoista.
- Lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen edes nykyisellä tasolla tarkoittaa 8:n erikoislääkäritutkinnon rahoittamista.
- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen kansallisen rahoituksen avulla on mahdollista varmistaa lakisääteisten tehtävien hoitaminen.

Oikeuslääketieteen erikoistumisjaksoa ei voi suorittaa kunnallisessa sairaanhoidon tai terveydenhuollon yksikössä. Vuoden 2010 lopulla käydyssä THL:n ja oikeuslääketieteen professoreiden välisessä neuvottelussa päätettiin, että palvelu THL:ssa hyväksytään osaksi oikeuslääketieteen erikoistumiskoulutuksesta. THL:n oikeuslääkäreille on jo anottu kouluttajajoukoja Helsingin ja Tampereen yliopistossa.

Momentilta maksetaan kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12§ mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot ja oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaiset palkkiot ja korvaukset. Tältä momentilta maksetaan THL:n oikeuslääkäreille palkkiot viikkokiintiön ylittävistä ruumiinavauksista ja muille ruumiinavauksia suorittaville oikeuslääkäreille ruumiinavauspalkkiot. Momentilta maksetaan muiden menojen lisäksi myös muun muassa sopimuksien nojalla palkkoja ruumiinavauksissa avustavalle henkilökunnalle ja toimistosihteereille.

THL:n oikeuslääkäreillä on kohtuuttoman suuri yksipuolisesti ruumiinavaustoimintaan painotunut työtaakka. Vuonna 2010 THL:n oikeuslääkärit suorittivat 424-821 (keskiarvo 638) oikeuslääketieteellistä ruumiinavausta, kun kohtuullisena määränä pidetään 300-350 avausta.

THL:n kehittämissuunnitelman tavoitteena lakisääteisen oikeuslääkinnän turvaamiseksi on, että THL:ssa on vuonna 2015 vähintään 16 oikeuslääkärinä (16 htv). Nämä oikeuslääkärit suorittaisivat noin 400 ruumiinavausta vuodessa edellyttäen että oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten määrä supistuu 30 % vuoden 2009 tasosta. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi on välttämätöntä turvata oikeuslääketieteen erikoistumispaikkojen rahoitus.

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen turvaamiseksi esitetään, että momentin 33.02.20 päätösosaan lisätään maininta, että määrärahaa saa käyttää yliopistoilta ostopalveluna tehtävän oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen menojen maksamiseen. THL:n toimintamenomomentille 33.03.04 esitetään lisävoimavaroja koulutuksen turvaamiseksi vuoden 2011 II lisätalousarvioon 700 000 euroa ja vuoden 2012 talousarviossa 1 054 000 euroa.

Liite 33.03.04**TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOKSEN TOIMINTAMENOT**

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäiseminen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen. Laitos toteuttaa tehtävänsä tutkimuksen, seurannan ja arvioinnin, kehittämistyön, asiantuntijavaikuttamisen ja viranomaistehtävien sekä kansainvälisen yhteistyön avulla. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toimii alansa tilastoviranomaisena sekä huolehtii tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta säädetään laissa (668/2008) sekä asetuksessa (675/2008) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta. Lisäksi laitoksen tehtävistä säädetään useissa erityislaisissa.

THL:n tehtävänä on tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi. Lisäksi laitoksen tehtävänä on tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi. THL:n tehtävänä on myös harjoittaa alan tutkimus- ja kehittämistoimintaa, edistää innovaatioita sekä tehdä aloitteita ja esityksiä sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen palvelujen kehittämiseksi ja väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. THL toimii tilastolain (280/2004) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena ja ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä siten kuin niistä erikseen säädetään sekä huolehtii tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä. THL:n tehtävänä on kehittää ja ylläpitää sosiaali- ja terveysalan keskeisiä termejä, määrittämiä ja luokituksia. THL:n tehtävänä on myös osallistua toimialansa kansainväliseen toimintaan. Edellisen lisäksi THL huolehtii niistä tehtävistä, jotka laissa tai sen nojalla säädetään sen tehtäväksi tai jotka sosiaali- ja terveysministeriö sille määrää.

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen rahoituksen järjestäminen

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksessa olevien lääkäreiden määrä alittaa huomattavasti nykyisen ja tulevan oikeuslääkäritarpeen. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittäminen uhkaa jo lähivuosina kriisiytyä käytettävissä olevan erikoiskoulutetun henkilöstön siirtyessä pois työelämästä. Pahimmassa tapauksessa tästä voi olla seurauksena se, että osa henkirikoksista tai tuottamuksellisista kuolemista jää havaitsematta. Oikeusvarmuuden kannalta tällä voisi olla todella merkittäviä koko yhteiskuntaa koskevia seurauksia. Asia on ollut tiedossa jo vuosia, mutta vasta nyt hallinnon hajanaisuus on poistettu ja päästy tekemään pitkän tähtäyksen kehittämissuunnitelma, johon muistion ehdotukset perustuvat.

STM ja THL sopivat 12.4. neuvottelussa, että THL esittää sekä vuoden 2011 lisätalousarvioesitykseen että vuoden 2012 talousarvioesitykseen ehdotuksia, joilla lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen varmistetaan.

THL:n viroissa olevien erikoislääkäreiden eläkkeelle jääminen on nopeampaa ja runsaampaa kuin uusien erikoislääkäreiden valmistuminen. THL:n 18 (13,5 htv) oikeuslääkäristä viisi on syntynyt vuosina 1948–1949 ja he ovat jäämässä eläkkeelle vuosina 2012 ja 2013. Lääkärivaje saattaa myös vaikeutua äkillisesti, mikäli nykyiset oikeuslääkärit uupuvat työssään tai hakeutuvat muualle.

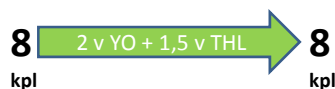
Nykytila

- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen 3,5 vuoden erikoistumisjakso suoritetaan kokonaisuudessaan yliopistolla.
- Erikoistumisjakson rahoitusratkaisut vaihtelevat (mm. yliopiston rahoittamat assistenttuurin tai tohtorikoulutettavan toimen hoito, oikeuslääkinnän momentilta rahoitetut maksullisen palvelutoiminnan lisäavauspalkkiot).
- Lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen ei vaikuta erikoistuvien lääkäreiden määrään.
- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksessa ei ole, eikä saada, riittävästi erikoistuvia lääkäreitä, jotta lakisääteiset oikeuslääkinnän tehtävät pystyttäisiin turvaamaan myös tulevaisuudessa.

Kehittämissuunnitelman malli

- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen 3,5 vuoden erikoistumisjaksoista 2 vuotta suoritetaan yliopistolla ja 1,5 vuotta THL:n palveluksessa.
- Erikoistumisjakson rahoitus on järjestetty kansallisesti siten, että oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen kustannukset maksetaan valtion varoista.
- Lakisääteisten oikeuslääkinnän tehtävien hoitaminen edes nykyisellä tasolla tarkoittaa 8:n erikoislääkäritutkinnon rahoittamista.
- Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen kansallisen rahoituksen avulla on mahdollista varmistaa lakisääteisten tehtävien hoitaminen.

Oikeuslääketieteen erikoistumisjaksoa ei voi suorittaa kunnallisessa sairaanhoidon tai terveydenhuollon yksikössä. Vuoden 2010 lopulla käydyssä THL:n ja oikeuslääketieteen professoreiden välisessä neuvottelussa päätettiin, että palvelu THL:ssä hyväksytään osaksi oikeuslääketieteen erikoistumiskoulutuksesta. THL:n oikeuslääkäreille on jo anottu kouluttajaoikeuksia Helsingin ja Tampereen yliopistossa.

THL:n oikeuslääkäreillä on nykyisin kohtuuttoman suuri yksipuolisesti ruumiinavaustoimintaan painottunut työtaakka. Vuonna 2010 THL:n oikeuslääkärit suorittivat 424–821 (keskiarvo 638) oikeuslääketieteellistä ruumiinavausta, kun kohtuullisena määränä pidetään 300–350 avausta.

THL:n kehittämissuunnitelman tavoitteena lakisääteisen oikeuslääkinnän turvaamiseksi on, että THL:ssä on vuonna 2015 vähintään 16 oikeuslääkäriä (16 htv). Nämä oikeuslääkärit suorittaisivat noin 400 ruumiinavausta vuodessa edellyttäen että oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten määrä supistuu 30 % vuoden 2009 tasosta. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi on välttämätöntä turvata oikeuslääketieteen erikoistumispaikkojen rahoitus.

Oikeuslääketieteen erikoislääkärien koulutukseen esitetään myönnettäväksi voimavaroja 1 054 000 euroa momentille 33.03.04.

Liite 33.03.63

ERÄÄT ERITYISHANKKEET

Valtakunnallinen työpankkitoiminnan laajentaminen

Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti ”Työpankkikokeilu laajennetaan valtakunnalliseksi”.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön toimesta on käynnissä valtakunnallinen työpankkikokeilu vuosina 2009–2011. Kokeiluun osallistuu vuonna 2011 neljä sosiaalista yritystä (pääkaupunkiseutu, Mikkeli, Satakunta, Seinäjoki). Vuoden 2011 kustannukset (sis. alv) ovat yhteensä 380.000 euroa ja se on rahoitettu momentilta 33.03.63. Työpankin taloudellinen tuki perustuu alkuvaiheen 3-vuotiseen starttitukeen sekä tuloksiin perustuviin työllistämisen bonuksiin (toiselle työnantajalle siirtyneet). Uusia työpankkeja tuetaan käynnistysvaiheessa tarjoamalla neuvontaa, auttamalla rahoituksen järjestämisessä ja asiakaskontaktien luomisessa. Tämän lisäksi työpankit voivat saada tavanomaisia palkkatukia. Pääosa työpankin tuloista tulee kuitenkin liiketoiminnasta. Tarkoituksena ei ole lisätä työpankkien tukiriippuvuutta.

Työpankilla on työvoimapolitiittisia, sosiaalipoliittisia ja talouspolitiittisia tavoitteita. Työpankki on sosiaalinen yritys (osakeyhtiö tai osuuskunta), joka tekee liiketoimintaa, työllistää ja samalla integroi heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä työmarkkinoille. Työntekijät ovat olleet pääasiassa vajaakuntoisia (75 %), muita pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeasti työllistyviä työttömiä henkilöitä. Työntekijät ohjautuvat työpankkiin vapaaehtoisesti TE-toimistoista, työvoiman palvelukeskuksista ja aktivointia ja koulutusta tarjoavilta toimijoilta.

Hallitusohjelman mukaisesti työpankkikokeilua jatketaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön toimesta vuonna 2012 siten, että se palvelee työpankkitoiminnan valtakunnallistamista. Tämä aikana laaditaan ohjelma työpankkitoiminnan laajentamisesta valtakunnalliseksi, selvitetään eräiden muiden hallitusohjelman kirjausten täsmällisempi toimeenpano ja määritellään työpankkitoiminnan sisältö, työpankkien tuet ja toiminnan hallinnoiminen sekä tehdään tarvittavat hallituksen esitykset.

Valtakunnallisen työpankkikokeilun jatkamisen vuonna 2012 tavoitteena on kokeilla

- työpankkitoiminnan laajentamista 10 uudella työpankilla nykyisten 4 lisäksi,
- työpoolitoiminnan liittämistä osaksi työpankkitoimintaa
- työllistämisen bonusta työllistämisen tehostajana ja
- työpankkitoiminnan sisällöllistä, toiminnallista ja hallinnollista kehittämistä niin, että työpankkitoiminnalla olisi yhtenäinen toiminta-ajatus ja keskushallinto (keskustyyöpankki)

Työpankkikokeilun jatkamisen edellä esitetyllä tavalla vuonna 2012 kustannukset ovat yhteensä 1 500 000 euroa ja se rahoitetaan momentilta 33.03.63. Tämän lisäksi työpankit voivat saada palkkatukia muiden yritysten tavoin.

Hallitusohjelman liitteen 2 kohdan 4 mukaisesti (s. 82) hallitusohjelmassa varataan määrärahaa 20 milj. euroa/vuosi pitkäaikaistyöttömien osallistumista palkkatukityöhön, koulutukseen ja muihin palveluihin. Näitä toimintamuotoja ovat työvoiman palvelukeskusten toimintamallin laajentaminen koko maahan, työpankkikokeilun laajentaminen valtakunnalliseksi ja muiden työllistämistoimien lisääminen. Tarkempi määrärahajako ja toimenpiteet vuodelle 2012 päätetään budjettiriihessä.

Tästä hallitusohjelman mukaisesta 20 milj. euron vuosittaisesta määrärahasta esitetään siirrettäväksi 1,5 milj. euroa momentille 33.03.63 vuonna 2012 työpankkikokeilun jatkamiseen valmis-

tellen työpankkitoiminnan laajentamista valtakunnalliseksi toiminnaksi. Työpankkitoimintaa voidaan laajentaa asteittain sen mukaan, miten työpankkitoiminnan edellytykset täyttävää elinkeinotoimintaa on olemassa tai syntyy. Seuraava arvio kehyskaudelle 2012–2015 perustuu työpankkikokeilussa vuoden 2011 alussa tehtyyn yritysarkoitukseen ja on tavoitteellinen, mutta mahdollinen laajentamishjelma.

Tavoitteena on omalla liiketoiminnallaan toimeen tulevien työpankkien määrän lisääminen 10 työpankilla vuonna 2012, 7 vuonna 2013 ja 5 työpankkia vuosina 2014–2015 niin, että vuoden 2015 lopussa toiminnassa olisi mukana 31 työpankkia. Työpankkien määrää voidaan lisätä tätäkin nopeammin, mutta silloin joudutaan tinkimään työpankkitoiminnan ehdoista ja/tai tekemään työpankeista enemmän tukiriippuvia. Arviolta noin 35 % työpankissa työsuhteessa olevista työllistetyistä ja kaikki työpoolin asiakkaat siirtyvät toiselle työnantajalle.

Yhteenveto kustannuksista (euroa) ja työllistettyjen määristä (henkilöä)

	2011	2012	2013	2014	2015
Keskustyöpankki	140 000	410 000	470 000	485 000	510 000
Työpankkien tuki	240 000	700 000	950 000	970 000	980 000
- toimintatuki (3 v.)	140 000	500 000	680 000	610 000	500 000
-työllistämishonus	100 000	200 000	270 000	360 000	480 000
Työpoolin bonus	-	390 000	570 000	720 000	960 000
Kustannukset yht.	380 000	1 500 000	1 990 000	2 175 000	2 440 000
Työpankkeja	4	14	21	26	31
Työllistetyt	250	2 000	3 000	3 900	4 800
- työpankki	250	650	1 000	1 300	1 600
- työpooli	-	1 350	2 000	2 600	3 200

Edellä olevan perusteella sosiaali- ja terveysministeriö esittää työpankkikokeiluun kehyskaudella 1,5 milj. €/v. 2012, 2,0 milj. €/v. 2013, 2,2 milj. €/v. 2014 ja 2,5 milj. €/v. 2015.

Kansallinen terveydensuojeluohjelma

Kataisen hallitusohjelmassa vuosille 2012–2015 on kirjaus ”*laaditaan kansallinen terveydensuojeluohjelma, jonka tavoitteena on ympäristöterveyshaittojen arviointi ja vähentäminen*” (HO s. 60). Terveydensuojeluohjelma tulisi sisältämään kansallisen tason ympäristöterveysriskien arvioinnin, ympäristöterveysriskien priorisoinnin, terveydensuojelun tavoitteet sekä toteuttamisvaihtoehtoja tavoitteiden toimeenpanemiseksi. Terveydensuojeluohjelman laatiminen edellyttää laajaa poikkihallinnollista koordinaatiota erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön, ympäristönsuojelun sekä maa- ja metsätaloushallinnon kesken. Terveydensuojeluohjelman laatimisen koordinaatiovastuu on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

Tarkoitukseen arvioidaan tarvittavan n. 100 000 euroa vuosittain kehyskaudella kansallisen terveydensuojeluohjelman laatimisen varmistamiseksi. Määräraha käytettäisiin terveydensuojeluohjelman laatimisen koordinaattoritehtävien hankintaan ostopalveluna.

Liite 33.10.28

KANSANELÄKELAITOKSELLE MAKSETTAVAT SOSIAALITURVAN YLEISRAHASTON JA PALVELURAHASTON TOIMINTAKULUT

Kelan toimintakulut on kohdennettu etuusrahastoittain toimintolaskennasta saatavien tietojen pohjalta vuoden 2009 alusta lukien, jolloin sosiaaliturvan yleisrahasto perustettiin. Momentilta 33.10.28 rahoitetaan muun muassa työttömyysturvan peruspäivärahan, työmarkkinatuen, lapsen kotihoidontuen, lapsilisän, äitiysavustuksen, opintotuen, koulumatkatuen, yleisen asumistuen, sotilasavustuksen, vaikeavammaisten tulkkauspalvelun sekä elatustuen toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot.

Kansaneläkelaitoksen toimintakulut vuodelle 2012 on arvioitu 474,6 milj. euroksi, josta Eläkevastuurahastoon siirrettävän omaisuuden jälkeen jää 443,6 milj. euroa kohdennettavaksi etuusrahastoille. Sosiaaliturvan yleisrahaston osuudeksi on laskettu 32,73 %, sairausvakuutusrahaston 48,03 % ja kansaneläkerahaston osuudeksi 19,23 %. Valtio korvaa toimintakulut siltä osin kuin rahaston sijoitustuotot eivät kata niitä.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon toimintakulujen kasvu ja sosiaaliturvan yleisrahastolle kuuluvan osuuden tarkentuminen.

Kelan toimintakulujen mitoituksessa on huomioitu uusien tehtävien toimeenpanokustannuksia seuraavasti:

- takuueläkkeen toimeenpanon kustannukset vuosina 2012–2015 lisää menoja arviolta 0,8 milj. euroa vuosittain (kohdentuu kansaneläkerahastoon)
- EU-sähköisestä tiedonvaihdon (EESSI) yhteyspisteen rakentamiskustannukset (kohdentuu kaikkiin rahastoihin)
- Kelan etuustietojärjestelmien uudistamishanke ARKKI: vuoden 2012 kustannukset ovat arviolta 17 milj. euroa (kohdentuu kaikkiin rahastoihin)

Laskelma sosiaaliturvan yleisrahaston osuudesta Kelan toimintakuluista	2011	2012
Kansaneläkelaitoksen toimintakulut yhteensä	455,3 milj.	474,6milj.
Eläkevastuurahastoon tehtävät omaisuuden siirrot	-34,8 milj.	-31,0 milj.
Etuusrahastoille jaettavat toimintakulut	420,5 milj.	443,6 milj.
Sosiaaliturvan yleisrahaston osuus %	32,56 %	32,73 %
Sosiaaliturvan yleisrahaston osuus €	136,9 milj.	145,2 milj.
Ko. rahaston sijoitustuotot	- 2,3 milj.	- 2,8 milj.
Valtion osuus	134,6 milj.	144 milj.

Palvelurahasto

Viitaten momentin 33.01.25 liitteeseen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten sähköisten asiakastietojärjestelmien ja -palveluiden rahoittamiseksi ehdotetaan uuden rahaston perustamista Kansaneläkelaitokseen. Valtion talousarviossa palvelurahasto käsitellään momentilla 33.10.28. Esityksen myötä momentin nimi muutetaan kattamaan sosiaaliturvan yleisrahaston lisäksi myös palvelurahasto. Palvelurahastolle varataan 1,6 milj. euroa.

EU-sähköinen tiedonvaihto, EESSI (mom. 33.10.28, 33.30.60 ja 33.40.60)

Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisessa siirrytään 1.5.2012 mennessä sähköiseen tiedonvaihtoon. Jokaisessa jäsenmaassa on oltava yhteyspiste, jonka kautta kansallisten

viranomaisten ja laitosten tietojenvaihto tapahtuu muiden jäsenmaiden viranomaisten ja laitosten kanssa. Suomessa yhteyspiste sijoitetaan Kansaneläkelaitokseen.

Yhteyspisteen perustaminen ja käyttöönotto perustuu Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädännön Suomelle asettamiin vaatimuksiin. Sähköisestä tiedonvaihdosta säädetään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja sen täytäntöönpanomenettelystä annetussa asetuksessa (EY) N:o 987/2009. Sähköisen tiedonvaihdon rakenteista ja yhteyspisteestä säädetään kansallisessa laissa (laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta). Lain mukaan Kansaneläkelaitoksen on yhteyspisteen toimintaa varten ylläpidettävä tietoteknistä valmiutta ja muun muassa järjestettävä yhteyspisteen toimintaa varten tarpeelliset varajärjestelmät toimintahäiriöiden ja poikkeusolojen varalle.

Komissio rahoittaa yhteyspisteen ja järjestelmän kansainvälisen osuuden rakentamisen. Jokainen jäsenvaltio puolestaan vastaa kansallisen osuuden rakentamisesta.

Tarkoituksena on, että yhteyspisteen käyttö- ja myös rakentamiskustannukset jaetaan kansallisesti Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädäntöä ja sähköistä yhteydenpitoa soveltavien toimijoiden eli työ- ja elinkeinoministeriön, Kansaneläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen, Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton ja Työttömyyskassojen yhteisjärjestön kesken. Tässä vaiheessa ei em. toimijoiden jako-osuuksia ole vielä päätetty. Arviona on, että yhteyspisteen rakentamiskustannukset vuonna 2011 olisivat 2,2 milj. euroa, josta Kelan osuus olisi noin 1,5 milj. euroa. Yhteyspisteen rakentamis- ja käyttökustannusten arvioidaan vuonna 2012 olevan 0,9 milj. euroa, josta Kelan osuus olisi noin 0,5 milj. euroa. Yhteyspisteen rakentamis- ja käyttökustannusten vaikutukset Kelan toimintamenoihin jakautuisivat Kelan kolmen rahaston kesken ja tulisivat rahoitettavaksi kolmelta eri momentilta seuraavasti:

	2010	2011	2012
Rakentamis- ja käyttökustannukset yhteensä	0,4 M €	2,2 M €	0,9 M €
Kelan osuus rakentamis- ja käyttökustannuksista	0,2 M €	1,5 M €	0,5 M €
Sosiaaliturvan yleisrahaston osuus (mom. 33.10.28)	0,07 M €	0,49 M €	0,16 M €
Sairausvakuutusrahaston osuus (mom. 33.30.60)	0,09 M €	0,71 M €	0,24 M €
- josta valtion osuus (32,5 %)	0,03 M €	0,23 M €	0,08 M €
Kansaneläkerahaston osuus (mom. 33.40.60)	0,04 M €	0,30 M €	0,10 M €
Valtion osuus yhteensä	0,14 M €	1,02 M €	0,34 M €

Liite 33.10.50

ÄITIYSAVUSTUS JA VALTION TUKI KANSAINVÄLISEEN LAPSEKSIOTTAMISEEN**Toiminnan laajuus**

	2010 toteutunut	2011 arvio	2012 arvio
Äitiysavustusten (lasten) lukumäärä	61 200	61 100	61 200
Adoptiokorvausten (lasten) lukumäärä	160	280	280
Menot, 1 000 euroa	10 960	11 700	11 700

Äitiysavustus

Momentin määrärahaa käytetään äitiysavustuslain (477/1993) mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen. Määrärahasta maksetaan myös äitiyspakkauksista menevä arvonlisävero. Lisäksi momentilta maksetaan pakkausten pakkauskulut sekä pakkauksista aiheutuvat yleiskulut, joihin sisältyvät myös pakkausten postituskustannukset. Määrärahan tarpeeksi arvioidaan 10 699 500 euroa.

Perheeseen samanaikaisesti syntyvien lasten tai ottolapseksi otettavien lasten osalta äitiysavustus suoritetaan korotettuna siten, että äitiysavustus on kaksinkertainen toisesta samanaikaisesti syntyvästä tai ottolapseksi otettavasta lapsesta, kolminkertainen kolmannesta lapsesta jne. Perheisiin samanaikaisesti toisena, kolmantena tai neljäntenä syntyviä tai ottolapsiksi otettavia lapsia arvioidaan vuonna 2012 olevan noin 950.

Äitiysavustuslain 7 §:n mukaan avustuksen voi ottaa rahana, pakkauksena tai näiden yhdistelmänä. Äitejä, jotka eivät ota pakkausta, arvioidaan olevan 30 prosenttia avustukseen oikeutetuista.

Valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen

Adoptio ulkomailta aiheuttaa perheelle merkittäviä kustannuksia, joiden suuruus on lapsen kotimaasta riippuen noin 6 000 – 17 000 euroa. Tuen tarkoitus on korvata perheille osa näistä kustannuksista. Tuki on veroton kertakorvaus ja sellaisena osa perhekustannusten tasausta. Se myös turvaa edellytyksiä kansainväliseen adoptioon niille, jotka taloudellisista syistä eivät muutoin voi sellaista toteuttaa.

Vuonna 2012 tuen kustannuksiksi arvioidaan seuraavasti:

	Lapsia	Euroa	Euroa
Virosta	0	1 900	0
Kiinasta, Kolumbiasta, Keniasta ja Etelä-Afrikasta	155	4 500	697 500
Etiopiasta, Filippiineiltä ja Venäjältä	60	3 800	228 000
Muista maista	25	3 000	75 000
Yhteensä	280		1 000 500

Laskelmassa ei ole otettu huomioon useammasta samaan perheeseen kerralla adoptoitavasta lapsesta johtuvaa lasta kohti maksettavan tuen pienenemistä (30 % yhdestä lapsesta määritellystä tuesta). Vuonna 2009 tukea sai 182 perhettä 197 lapsesta eli pienennettynä maksettuja korvauksia oli 15 lapsesta.

Yhteensä momentin määrärahan tarpeeksi muodostuu 11,7 milj. euroa vuonna 2012.

Liite 33.10.51

LAPSILISÄT

Lapsilisät sidottiin kansaneläkeindeksiin 1.3.2011 lukien.

Toiminnan laajuus

	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
Lapsia keskimäärin	1 009 500	1 008 100	1 007 600
Yksinhuoltajien lapsia	151 100	154 700	154 700
Menot, milj. euroa	1 425,0	1 427,6	1 476,7

Vuoden 2012 lapsilisämenot muodostuvat seuraavasti:

	Lasten lkm	euroa /kk 1)	kk	Yhteensä milj. euroa
1. lapsia	556 487	103,94	12	694,09
2. lapsia	309 658	114,84	12	426,73
3. lapsi	99 789	146,96	12	175,97
4. lapsia	25 274	167,18	12	50,68
5. jne. lapsia	16 392	189,15	12	37,21
Yhteensä	1 007 600			1 384,68
Muille kuin huoltajille maksettavat lapsilisät	4 105	109,10	12	5,37
Yhteensä	1 012 900			1 390,00
Yksinhuoltajille maksettava korotus	154 688	48,43	12	89,90
Säännölliset lapsilisät yhteensä				1 479,95
Menot yhteensä				1 479,95
Kehys/TAE				1 476,70

Luvut eivät sisällä ahvenanmaalaisille lapsille maksettavia lapsilisä.

Liite 33.10.52**ERÄÄT VALTION KORVATTAVAT PERHE-ETUUEDET**

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) säädetään etuuksien toimeenpanosta ja rahoituksesta ETY-asetuksen 883/2004 mukaisissa tilanteissa:

1) Kansaneläkelaitos toimeenpanee lasten kotihoidon tuen (4 §:n 2 momentin mukainen hoitoraha ja 5 §:n 1 momentin mukainen hoitolisä) ulkomaille maksamisen ja vastaa toimeenpanosta aiheutuvista kustannuksista. Valtio rahoittaa tuen tilanteissa, joissa lapsi ei tosiasiallisesti asu Suomessa. Tukea arvioidaan maksettavan keskimäärin 140 perheelle kuukausittain vuonna 2011 yhteensä 1 milj. euroa. Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki sidottiin kansaneläkeindeksiin 1.3.2011 lukien. Indeksien vaikutus määrärahaan on vähäinen eikä nosta määrärahan tarvetta. Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) säädetään etuuksien toimeenpanosta ja rahoituksesta ETY-asetuksen 1408/1971 (sosiaaliturvan koordinaatioasetus (ETY) 883/2004 korvaa asetuksen 1408/1971 1.5.2010 alkaen) mukaisissa tilanteissa.

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston ns. REACH -asetuksen perusteella N:o 1907/2006 perustettiin 1.6.2007 Euroopan kemikaalivirasto, jonka sijaintipaikkana on Helsinki. Viraston henkilöstön lapset ovat oikeutettuja kunnan järjestämään päivähoitoon Suomessa samoin edellytyksin kuin henkilöt omassa kotikunnassaan. Valtion varoista korvataan kunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten ja perityn asiakasmaksun välinen erotus. Tarkoitukseen varataan 500 000 euroa.

Momentille ehdotetaan 1 500 000 euroa edellä mainittujen tukien maksamiseen vuonna 2012.

Liite 33.10.53

SOTILASAVUSTUS

Toiminnan laajuus

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Talousarvio	2012 Arvio
Henkilöitä avustuksen piirissä	13 817	14 200	14 400	14 600
Menot, milj. euroa	19 200	18 800	21 800	23 300

Vuonna 2012 sotilasavustuksia arvioidaan maksettavan noin 23 300 000 euroa. Avustusta saavia kotitalouksia arvioidaan olevan vuoden 2012 aikana noin 14 000 ja tuen piirissä olevia henkilöitä yhteensä noin 14 600.

Vuoden 2012 aikana palveluksessa oleva ikäluokka on aavistuksen edellisvuotta suurempi. Asumisavustusta saavien lukumäärän arvioidaan jatkavan kasvuaan eli asumisavustusta saavien suhteellinen osuus ikäluokasta suurenee. Asumiskustannusten on arvioitu nousevan hieman enemmän kuin vuokrien keskimäärin vuonna 2012. Koska vuokrasuhteet ovat suhteellisen uusia ja asunnot pieniä, on asumiskustannusten oletettu nousevan edelleen hieman enemmän kuin vuokrien keskimäärin. Vuonna 2012 opintolainojen korkoavustuksia arvioidaan maksettavan 100 000 euroa. Arviossa on otettu huomioon myös ikäluokkien koko ja kotiutumispäivien vaihtelut.

Perusavustusten määrä on vuositasolla yhteensä noin 1 400 000 euroa. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon perusavustukseen tuleva kansaneläkkeen indeksitarkistusta vastaava korotus, jonka vaikutus on noin 1 000 euroa (KEL-indeksi 1561).

Liite 33.10.54**ASUMISTUKI****Asumistukilaskelman perusteista**

Asumistukimäärärahan tarpeeseen vaikuttavat arvioitu tuensaajien lukumääräkehitys ja keskimääräisen tuen taso. Tuensaajien lukumääräkehityksessä työttömien tuensaajien määrän arvioitulla muutoksella on huomattava merkitys. Kaikki tuensaajat eivät kuitenkaan ole työttömiä. Tuensaajien määrä ei seuraa yleistä työllisyysasteen kehitystä, vaan pikemminkin työmarkkinatuen saajien ja pitkäaikaistyöttömien määrän kehitystä. Työmarkkinatuen saajien määrään vaikuttaa mm. ansiosidonnaiselta päivärahalta putoavien määrä. Tässä vaiheessa ei ole tietoa siitä kuinka suuri osa vuoden 2009 työmarkkinatuen saajien kasvusta jää pysyvästi tuensaajiksi.

Asumistukimäärärahan tarpeen arvioinnissa on oleellisin merkitys keskimääräisen tuen muutoksella. Siihen puolestaan vaikuttavat erityisesti vuokratasossa ja muissa asumismenoissa tapahtuvat muutokset sekä tuensaajien tulotason muutokset. Asumismenot ovat nousussa mm. kohonneiden energiakustannusten vuoksi. Asumistuen saajien lukumäärään ja keskimääräiseen tukeen vaikuttavat seikat on otettu huomioon asumistukimalleilla tehdyissä arvioissa.

Vuoden 2011 asumistukimenot

Yleistä asumistukea sai vuoden 2010 lopussa 164 154 tuensaajaa ja tukea maksettiin vuonna 2010 yhteensä 530,1 milj. euroa. Työttömien tuensaajien määrän kasvu oli edellistä vuotta huomattavasti pienempi, mutta tuensaajien lukumäärä oli kuitenkin 2 300 suurempi kuin edellisellä vuonna. Tuen maksatus kasvoi 48 milj. euroa vuodesta 2009 pääasiassa edellisellä vuonna tapahtuneen tuensaajien määrän nousun vuoksi. Keskimääräinen tuki oli vuoden 2010 lopussa 259 euroa kuukaudessa.

Vuonna 2011 asumistuen perusteissa on enimmäisasumismenoja korotettu asumistuen saajien lokakuusta 2009 lokakuuhun 2010 tapahtuneen keskimääräisen vuokrien nousun mukaisesti 0,34 euroa neliöltä kuukaudessa ja hoitomenojen vesimaksuja ja kiinteistökohtaista erää on korotettu kustannuskehityksen mukaisesti.

Valtion talousarviossa on vuodelle 2011 asumistukeen osoitettu 608 milj. euron suuruinen arviomääräraha. Tuensaajien määrän arvioidaan kasvavan edelleen työllisyystilanteen heikentymisen vuoksi niin, että se on vuoden 2011 lopussa noin 168 800. Keskimääräisen tuen arvioidaan nousevan lähinnä vuokrien kohoamisen vuoksi vuoden 2011 loppuun mennessä 269 euroon.

Vuoden 2011 kesäkuussa tuensaajien määrä oli 168 400, mikä on noin 1 300 enemmän kuin vuosi sitten ja 4 300 enemmän kuin vuoden 2010 lopussa. Keskimääräinen tuki oli kesäkuussa 263 euroa eli noin 4 euroa enemmän kuin vuoden 2010 lopussa.

Vuoden 2012 asumistukimenot ja tukiperusteet

Asumistuen perusteet säilytetään vuonna 2012 vuoden 2011 tasolla niin, että enimmäisasumismenoja korotetaan tuensaajien vuokragehitystä vastaavasti ja omavastuuosuuksia tarkistetaan yleisen kustannuskehityksen mukaisesti.

Lisäksi hallitusohjelmaan kirjatun asumistukiudistuksen mukaisesti asumistuen tuloajoja korotetaan vuoden 2012 tukiperusteissa työmarkkinatuen korotusta vastaavasti 100 eurolla, jotta yksin asuvalla työmarkkinatukea saavalla henkilöllä säilyy työmarkkinatuen korotuksen jälkeenkin oikeus täysimääräiseen asumistukeen. Näin ollen asumistuki ei pienennä yksin asuvan työmarkkinatuen nousua. Uudistuksen asumistukimenoja lisäävä vaikutus on vuositasolla arviolta 8,5

milj. euroa ja vuonna 2012 5 milj. euroa. Asumistukimuutos vastaa myös sitä menettelyä, jonka mukaisesti täysimääräiseen tukeen oikeuttavaa tulorajaa on korotettu työmarkkinatuen noustessa vuodesta 1998 lukien.

Tuensaajien lukumäärän arvioidaan olevan vuoden 2012 lopussa 170 200. Asumistuen maksatuksen arvioidaan olevan vuonna 2012 uudistus mukaan lukien 600 milj. euroa. Keskimääräisen tuen arvioidaan kasvavan vuonna 2012 vuokrien nousun ja asumistukiudistuksen vuoksi noin 19 eurolla, jolloin se olisi vuoden 2012 lopussa 287 euroa.

Edellä esitetyn johdosta momentin määrärahatarve vuonna 2012 on 600 000 000 euroa. Määräraha-arvion laskennan perusteena on ollut arvio tuensaajien määrän kasvusta 7 000:lla vuonna 2011 ja tuensaajien määrän alentuminen 800:lla vuonna 2012.

Vuosi	Tuensaajia vuoden lopussa	Maksatus, euroa/ Tilinpäätös, euroa	Keskim. tuki, euroa/kk
2009 toteutunut	161 842	482 100 000/ 476 000 000	249
2010 toteutunut/tilinpäätös	164 154	530 100 000/ 530 400 000	259
2011 talousarvio	171 000	608 000 000	269
2012 talousarvio	170 200	600 000 000	287

Luvut on ilmoitettu kunkin vuoden käyvässä rahassa.

Kehyskausi 2013-2015

Hallitus on lisäksi sopinut ohjelmassaan asumistuen uudistamisesta siten, että tukijärjestelmässä siirrytään uuteen kokonaisvuokraan ja lineariseen omavastuuseen perustuvaan uuteen asumistukijärjestelmään. Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan sen edellyttäminen ATK-järjestelmän muutosten vuoksi vasta vuoden 2013 alusta lukien. Uudistus toteutetaan antamalla kokonaan uusi asumistukilaki. Uudistuksen on arvioitu lisäävän asumistukimenoja edellä mainittu vuoden 2012 alusta voimaan tuleva muutos mukaan lukien 68,5 milj. euroa vuositasolla, ensimmäisenä vuonna (2013) 41 milj. euroa. Tämän mukaisesti vuosien 2013–2015 kehyslaskelma on tehty lisäämällä määrärahaan 68,5 milj. euroa sen lisäksi, mitä määrärahan tarpeen arvioidaan olevan muutoin ottaen huomioon työllisyystilanteen parantumisesta aiheutuva tuen määrän vähentyminen ja lähinnä vuokrien noususta aiheutuva keskimääräisen tuen kasvu. Asumistukiudistuksen arvioidaan vähentävän toimeentulotukimenoja noin 30 miljoonalla eurolla vuositasolla uudistuksen vaikuttaessa täydellä määrällään vuodesta 2014 alkaen.

Asumistukeen tarvittava määräraha olisi näin ollen ollen kehyskaudella 2013–2015 seuraava:

Vuosi	Määrärahatarve, euroa	Peruslaskelma	Tulorajojen korottaminen	Enimmäisasumismenojen korottaminen	Omavastuun alentaminen
2012	600 000 000	595 000 000	5 000 000	-	-
2013	664 700 000	623 700 000	8 500 000	18 000 000	14 500 000
2014	708 000 000	639 500 000	8 500 000	31 000 000	29 000 000
2015	717 500 000	649 000 000	8 500 000	31 000 000	29 000 000

Liite 33.10.55

ELATUSTUKI

Elatustuen toimeenpanoon liittyvät tehtävät on siirretty kunnilta Kansaneläkelaitokselle 1.4.2009 lukien. Elatustuen maksamisesta Kelalle aiheutuvat toimintakulut maksetaan momentilta 33.10.28.

Elatustuen määräraha momentilla 33.10.55 on arvioitu bruttomääräisenä. Kelan perimät takautumissaatavat ja takaisinperintäsaatavat tuloutetaan valtion tulomomentille 12.33.98.

Elatustukilain 44 §:n mukaan kunnille korvataan vuosittain viiden vuoden ajan osuus, jonka Kela on edeltävän vuoden aikana saanut perittyä elatusvelvollisilta. Korvaus suoritetaan vuosien 2009–2013 aikana toteutuneiden perintöjen mukaisesti. Korvaukset kohdennetaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta niiden asukasluvun mukaisessa suhteessa.

Vuoden 2012 takautumissaatavien määrä on arviolta yhteensä 66 500 000 euroa. Kuntien osuus arviolta 8 600 000 euroa palautetaan kunnille ja sisällytetään valtion talousarvion momentille 28.90.30. Määrä on tarkoitus tarkistaa todellisen perinnän mukaiseksi vuoden 2012 lisätalousarviossa.

Vuoden 2012 määrärahatarpeeksi on arvioitu 171 200 000 euroa. Määrärahat eivät koske Ahvenanmaan maakuntaa, jonka kanssa Kela tekee erillissopimuksen elatustuen maksamisesta.

Vuosi	Maksetut elatustuet, brutto Mom. 33.10.55 €	Takautumissaatavat ja takaisinperintäsaatavat Mom. 12.33.98 €	Palautetaan kunnille arvioidusta perinnästä. Mom. 28.90.30 €
2009 (9 kk Kelan osuus)	114 639 287	58 000 000	
2010	163 180 366	61 500 000	(2009 perinnästä) 17 200 000
2011	169 800 000	63 300 000	(2010 perinnästä) 13 400 000
2012	171 200 000	66 500 000	(2011 perinnästä) 8 600 000

Liite 33.10.60

VAIKEAVAMMAISTEN TULKKAUSPALVELUT

Vaikeavammaisten tulkkaukspalvelujen järjestäminen siirtyi Kelan tehtäväksi 1.9.2010 lukien. Tulkkaukspalvelujen järjestämisen tavoitteena on tarjota kuulonäkövammaisille, kuulovammaisille ja puhevammaisille henkilöille heidän tarvitsemansa tulkkaukspalvelu. Järjestäminen koskee työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, harrastamisen tai virkistykseen vuoksi suoritettavaa tulkkauksta.

Tulkkaukspalvelujen järjestämisestä Kelalle aiheutuvat toimintakulut maksetaan momentilta 33.10.28. Toimintakulut sisältävät Kansaneläkelaitokseen perustettavan keskitetyn ratkaisuyksikön, suunnittelun ja ohjauksen ja kentän asiakaspalvelun arvioidut henkilöstökulut, ostopalvelukulut välitystoiminnasta, välityspalvelujärjestelmään liittyvät atk-kulut sekä etätulkkaukseen liittyvät kulut.

Vaikeavammaisten tulkkaukspalvelujen menot maksetaan momentilta 33.10.60. Momentin määrärahan tarpeeksi on arvioitu vuodelle 2012 vuositasolla yhteensä 28 200 000 euroa.

Kela voi järjestää tulkkaukspalvelun laissa olevan säännöksen perusteella myös etätulkkauksena, jos se on palvelukäyttäjän tarpeet huomioon ottaen perusteltua ja mahdollista. Etätulkkaukseen on tulkkauksta, jossa vähintään yksi osapuoli on fyysisesti eri paikassa ja muihin osapuoliin kuva- ja ääniyhteydessä. Etätulkkaukseen on kehittyvä ja täydentävä tapa järjestää tulkkaukspalvelua.

Etätulkkaukseen on vuodesta 2007 alkaen kehitetty pääosin STM:n rahoittamassa Etätulkki.fi -hankkeessa (2007-2009 ja jatkohanke 2010), jossa kehitetty etätulkkaukseen siirtyi Kelan käyttöön vuonna 2011. Kela alkoi järjestää palvelua laissa olevien edellytysten mukaisesti vuoden 2011 loppupuolella.

Etätulkkauksen avulla on tarkoitus varmistaa palvelun saaminen myös niillä alueilla, joilla tulkkaukset ei ole saatavissa, tehostaa palvelua sekä hillitää tulkkaukspalvelukustannusten nousupainetta jatkossa. Etätulkkauksella on kehittämishankkeista ja muiden maiden kokemusten perusteella saatavissa sen käytön vakiintumisen jälkeen säästöä mm. tulkki- ja matkakustannusten osalta.

Koska tulkkaukspalvelu on lain mukaan palvelunkäyttäjälle maksutonta, Kela vastaa kokonaisuudessaan etätulkkauksessa tarvittavien välineiden ja laitteiden etätulkkaukseen sekä etäyhteyden käytöstä aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista. Näitä ovat etäyhteyden muodostamisesta ja ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset, kuten puhelin- tai tietokoneyhteydestä aiheutuvat kustannukset. Etätulkkaukseen käyttävälle henkilölle Kela järjestää osana tulkkaukspalvelua tulkkauksessa tarvittavat hinnaltaan kohtuulliset välineet ja laitteet sekä vastaa etäyhteyden käytöstä aiheutuvista kustannuksista. Etätulkkaukseen uusimiseen arvioidaan olevan tarvetta joka kolmas vuosi.

Etätulkkauksessa tarvittavien välineiden ja laitteiden etätulkkaukseen sekä etäyhteyden käytöstä aiheutuvat kustannukset ovat osa tulkkaukspalvelun kustannuksia.

	2010 Toteuma	2011 Arvio	2012 Arvio
Henkilöitä tulkkausten piirissä	4 500	4 800	5 000
Tulkkaukset, euroa	4 kk 6 567 000	17 400 000	28 200 000

Tulkkauspalvelun kustannukset

Kuntien järjestämistä vammaispalveluista ei kerätä palvelukohtaisia kustannustietoja, minkä vuoksi tulkkauspalvelun kustannuksista oli järjestämisvastuun siirron valmistelun yhteydessä käytettävissä vain asiakasmääriin ja kuntien järjestämien vammaispalvelujen kokonaiskustannuksiin perustuvia arvioita. Kuusikkokunnista kerättyjen tietojen mukaan tulkkipalvelujen kokonaiskustannukset kunnissa kasvoivat vuosina 2004–2008 yli kaksinkertaisiksi. Tämän arveltiin tuolloin pääosin johtuneen palvelujen kilpailuttamisesta. Mahdollista on, että tulkkauspalvelun kustannusten nousua myös nykyisessä järjestelmässä selittää osaltaan se, että Kela kilpailuttaa kaikki palveluntuottajat, mikä on johtanut osin palvelun kustannusten nousuun. Lisäksi palvelun järjestämisessä on ollut mm. palvelun välitysjärjestelmästä johtuvia ongelmia, jotka ovat saattaneet lisätä kustannuksia. Kelan ilmoituksen mukaan se pyrkii jatkuvasti korjaamaan välitysjärjestelmän puutteita ja kehittämään palvelun järjestämistä esim. tulkkilogistiikan suhteen (oikea tulkki oikeassa paikassa) kustannustehokkaammaksi.

Kela pyrkii myös kehittämään palvelun raportointijärjestelmää niin, että jatkossa on saatavissa myös asiakaskohtaisia tietoja palvelunkäytöstä ja kustannuksista. Tässä vaiheessa se ei ole mahdollista.

Asiakasmäärät ovat nousseet odotetulla tavalla todennäköisesti osin palvelun saatavuuden paranemisen myötä, kuitenkin varsin maltillisesti. Kelan tilastojen mukaan tulkkauspalvelun asiakkaita on tammikuussa 2011 yhteensä 4 521, joista kuulovammaisia on 3 249, kuulonäkövammaisia 270 ja puhevammaisia 1 002. Etenkin puhevammaisten palvelun käyttäjien määrä on lisääntynyt uuden palvelun käynnistyttyä. Eniten piilossa ollutta palveluntarvetta on arveltu olevan nimenomaan puhevammaisten henkilöiden kohdalla.

Liite 33.20.31**VALTION KORVAUS KUNNILLE KUNTOUTTAVAN TYÖTOIMINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ**

Määrärahaa saa käyttää kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisten valtion korvausten maksamiseen kunnille kuntouttavasta työtoiminnan järjestämisestä. Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

Toiminnan piirissä ovat pitkään työttömänä olleet työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavat henkilöt, jolle kunta järjestää työllistymisen edistämiseksi kuntouttavaa työtoimintaa. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvia henkilöitä arvioidaan olevan vuonna 2012 keskimäärin 19 000 henkilöä. Työtoimintaan osallistumisen toimintapäiviä arvioidaan olevan keskimäärin 120 päivää osallistujaa kohti, joten toimintapäivien lukumäärä on yhteensä noin 228 000. Valtion korvauksena maksetaan kunnalle 10,09 euroa jokaisesta kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvasta niiltä päiviltä, joina henkilö osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan, kuitenkin enintään viideltä päivältä viikossa. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muutos kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen velvoittavuuden ikärajan poistosta tuli voimaan vuoden 2010 alusta lukien.

Sosiaaliturvan uudistamiskomitea esitti kuntouttavasta työtoiminnan järjestämisestä kunnille maksettavan korvauksen porrastamista siten, että velvoittavamman työtoiminnan korvaus (asiakas osallistuisi vähintään 18 tuntia viikossa) olisi nykyistä (10,09 e/hlö/toimintapäivä) korkeampi. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 24 §:n mukaan kunnalla on oikeus saada kuntouttavasta työtoiminnan järjestämisestä valtion korvauksena 10,09 euroa päivää ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä kohti. Korvausmäärä on ollut samansuuruinen lain voimaantulon ajankohdasta 2001 lähtien.

Liite 33.20.50

VALTIONOSUUS ANSIOPÄIVÄRAHASTA

Toiminnan laajuus

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
työttömyysaste, %	8,2	8,4	7,6	7,2
korvauspäiviä, milj. kpl	35,5	36,8	35,7	34,6
joista aktiivipäiviä	3,3	4,6	5,3	4,9
korvauspäivistä lomautuspäiviä	7,4	5,2	4,8	3,6
korvauspäivistä lisäpäiviä	1,3	0,7	1,9	3,5
keskim. päiväraha, e/pv	56,5	60,5	61,6	66,4
peruspäiväraha e/pv	25,63	25,63	25,74	30,39
päivärahamenot työttömyysajalta, milj. e	1 779	1 868	1 793	1 890
päivärahamenot ylläpitokorvauksi- neen aktiiviajalta	227	356	410	420
Valtionosuus, milj. e	674	915	777	818,5
- ansioturvan menot	667	908	770	811,5
- hallinto- ja ennakkomenettely	7	7	7	7

Työttömyysturvalakia muutettiin vuoden 2010 alusta siten, että työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan sitä työttömyysetuutta, johon hakija työttömänä olisi oikeutettu. Aikaisemmat koulutustukea ja koulutuspäivärahaa koskevat säännökset kumottiin. Lisäksi työttömyyspäivärahaa alettiin maksaa paitsi työvoimapoliittisen koulutuksen ja omaehtoisen koulutuksen ajalta, myös työkokeilun, työharjoittelun, työelämävalmennuksen ja kuntouttavan työtoiminnan ajalta.

Vuoteen 2009 saakka aktiiviajan päivärahoja olivat ansiotuki ja omaehtoisen koulutuksen ajalta maksettu koulutuspäiväraha. Siirtymäsäännön perusteella niitä maksettiin vielä vuonna 2010. Työttömien koulutusajan etuudet maksettiin vuonna 2010 erilliseltä työttömien koulutusetuudet-momentilta. Yllä olevassa taulukossa nämä etuudet on yhdistetty ansiopäivärahoihin.

Valtio rahoittaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden ja työllistymistä edistävien toimien ajalta maksettavat ylläpitokorvaukset. Vuonna 2010 valtio poikkeuksellisesti osallistui lomautusajan päivärahojen rahoitukseen. Pysyvän lain mukaan valtio ei rahoita lomautusajalta eikä ns. lisäpäiviltä maksettuja päivärahoja. Valtio ei myöskään osallistu palkansaajien päivärahojen lapsikorotusten rahoitukseen. Yrittäjien päivärahoista valtio rahoittaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden lisäksi myös lapsikorotukset.

PERUSPÄIVÄRAHAN KOROTTAMINEN

Työttömyysturvan peruspäivärahan suuruus vuonna 2011 on 25,74 euroa päivässä, 553,41 euroa kuukaudessa. Täysimääräinen työmarkkinatuki on peruspäivärahan suuruinen. Ansiopäivärahan perusosa on peruspäivärahan suuruinen ja normaalin ansiopäivärahan ansio-osa 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun ansiopäivärahan perusteena oleva palkka ylittää 105-kertaisen peruspäivärahan, normaali ansiopäiväraha on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Aikuiskoulutustuen suuruus määräytyy samoin. Vuorottelukorvaus puolestaan on 70 tai jos henkilöllä on 25 vuotta työhistoriaa 80 prosenttia siitä työttömyyspäivärahas- ta, johon henkilöllä olisi työttömänä oikeus.

Peruspäivärahaa esitetään korotettavaksi kuukaudessa 100 eurolla, mikä päivää kohti laskettuna merkitsee 4,65 euron korotusta. Peruspäiväraha olisi siten 1.1.2012 alkaen 30,39 euroa päiväs- sä. Ansiopäivärahassa korotus on taitteen alapuolella olevissa päivärahoissa 55 % peruspäivära- han korotuksesta eli 2,56 euroa päivässä. Kun peruspäivärahaan sidottu taitekohta nousee 2702,70 eurosta 3190,95 euroon, korottuvat uuden taitekohdan yläpuolella olevat ansiopäivära- hat 177 % peruspäivärahan korotuksesta eli 8,23 euroa päivässä.

Peruspäivärahan rahoitukseen käytetään valtion varojen lisäksi työttömyyskassoihin kuulumat- tomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuottoa. Sen määrään ei vaikuta peruspäivä- menojen kasvu. Työmarkkinatuen rahoitukseen osallistuu valtion lisäksi pitkäaikaistyöttömän kotikunta. Kunnat rahoittavat puolet työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä työmark- kinatukea saaneiden työttömyyden aikaisesta tuesta. Myös ansioturvasta valtio rahoittaa perus- turvaksi katsottavan osuuden. Valtio rahoittaa kustakin työttömyysturvan ansiopäivärahasta pe- ruspäivärahaa vastaavan määrän. Jos päiväraha maksetaan soviteltuna tai vähennettynä, valtion- osuutena maksetaan se määrä, joka vastaa peruspäivärahan suhteellista osuutta kustakin täydestä ansiopäivärahasta. Aikuiskoulutustuen rahoitus määräytyy samoin. Ansioturvalla vuorottelukor- vauksessa valtionosuus määräytyy peruspäivärahan ja henkilön ansiopäivärahan suhdeluvun mukaisesti. Koska suurin osa päivistä on kaikissa ansiosidonnaisissa etuuksissa taitekohdan alapuolella, nousee valtionosuus enemmän kuin etuus bruttomääräisesti. Työttömyyskassat ra- hoittavat maksamiensa etuuksien korotuksesta 5,5 %. Seurauksena on, että Työttömyysvakuu- tusrahaoston osuus laskee.

Vaikutukset vuositasolla tasapainotilanteessa:

Etuus	Brutto				
		Valtio	Kunnat	Työttömyys- kassat	TVR
	milj. euroa				
Ansiopäiväraha	107	123		6	-22
Peruspäiväraha	31	31			
Työmarkkinatuki	142	119	23		
Aikuiskoulutustuki	4,3	5			-0,7
Vuorottelukorvaukset	5,5	6		0,5	-1,0
yhteensä	289,8	284	23	6,5	-23,7

Asumistuen ja toimeentulotuen päällekkäisyys työttömyysetuuden kanssa liittyy ennen kaikkea työmarkkinatukeen. Peruspäivärahan nosto 100 eurolla vähentää toimeentulotukimenoja arviol- ta 22,5 milj. euroa. Työttömyysturvan momenteilla vaikutukset ovat kuitenkin bruttomääräisiä.

Peruspäiväraha korotetaan 1.1.2012 alkaen. Korotus koskee sen jälkeiseltä ajalta maksettujen etuuksia. Koska työttömyyspäiväraha maksetaan jälkikäteen, vaikutukset eivät vielä vuoden 2012 aikana täysimääräisesti toteudu.

Peruspäivärahan korotuksen vaikutukset valtionosuuteen, milj. euroa:

	2012	2013	2014	2015
Ansiopäiväraha 33.20.50	113	123	123	123
Peruspäiväraha 33.20.51	29	31	31	31
työmarkkinatuki 33.20.52	112	119	119	119
Aikuiskoulutustuki 33.20.55	5	5	5	5

Vuorottelukorvauksia on käsitelty erikseen, koska niihin liittyy lisäksi korvausprosentin alentaminen.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaan palkkatuen perustuki on peruspäivärahan suuruinen. Hallitusohjelmaan toimitetuissa laskelmissa 100 euron korotuksen kustannuksissa ei ollut otettu huomioon palkkatuen korotuksia, koska se on työnantajalle maksettava etuus. Kytöksen purkaminen olisi edellyttänyt työvoimapalvelulain muuttamista. TEM:stä saadun tiedon mukaan tällaista esitystä ei aiota valmistella, vaan palkkatuella työllistettyjen määrää alennetaan vastaamaan peruspäivärahan korotusta.

Liite 33.20.51

VALTIONOSUUS PERUSPÄIVÄRAHASTA**Toiminnan laajuus**

	2009 Tot.	2010 Tot.	2011 Arvio	2012 Arvio
työttömyysaste, %	8,2	8,4	7,6	7,2
päivärahopäiviä, milj. kpl	7,1	7,8	7,2	6,8
joista aktiivipäiviä, milj. kpl	0,6	1,1	1,2	1,1
keskimääräinen päiväraha, e/pv	26,34	27,94	28,34	33,85
peruspäiväraha, e/pv	25,63	25,63	25,74	30,39
etuusmenot yht. milj. e	187,3	217,1	202	210
PTVn tuotto ja TVR:n osuus	21	41	63	66
valtion osuus	136	184,4	139	144

Työttömyysturvalakia muutettiin vuoden 2010 alusta siten, että työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan sitä työttömyysetuutta, johon hakija työttömänä olisi oikeutettu. Aikaisemmat koulutustukea ja koulutuspäivärahaa koskevat säännökset kumottiin. Lisäksi työttömyyspäivärahaa alettiin maksaa paitsi työvoimapolitiittisen koulutuksen ja omaehtoisen koulutuksen ajalta, myös työkoikeilun, työharjoittelun, työelämävalmennuksen ja kuntouttavan työtoiminnan ajalta.

Vuoteen 2009 saakka aktiiviajan päivärahoja olivat perustuki ja omaehtoisen koulutuksen ajalta maksettu koulutuspäiväraha. Siirtymäsäännön perusteella niitä maksettiin vielä vuonna 2010. Työttömien koulutusajan etuudet maksettiin vuonna 2010 erilliseltä työttömien koulutusetuudet-momentilta. Yllä olevassa taulukossa nämä etuudet on yhdistetty peruspäivärahoihin.

Peruspäiväraha rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotolla. Työttömyyskassoihin kuulumattomilta henkilöiltä perittävä työttömyysvakuutusmaksu tilite-tään Kansaneläkelaitokselle. Maksun oletetaan vuonna 2012 pysyvän vuoden 2011 tasolla ja alentavan määrärahan tarvetta 66 milj. euroa. Lisäksi työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa peruspäivärahan korotusosat työttömyysajalta ja muutosturvalisät. Vuonna 2010 näiden osuus oli 0,7 milj. euroa.

Liite 33.20.52

VALTIONOSUUS TYÖMARKKINATUESTA

Toiminnan laajuus

	2009 Tot.	2010 Tot.	2011 Arvio	2012 Arvio
työttömyysaste, %	8,2	8,4	7,6	7,2
päivärahopäiviä, milj. kpl	29,3	31,1	29,0	27,8
joista kotoutumistukipäiviä	2,3	2,5	2,9	3,0
työttömyysajalta	21,8	22,6	20,8	19,7
työllistymistä edistävien toimi- en ajalta	7,1	8,5	8,3	8,1
työmarkkinatuki kesk. e/pv	26,3	27,3	28,7	34,45
peruspäiväraha lain muk. e/pv	25,63	25,63	25,74	30,39
etuusmenot yht. milj. e	761,7	850,0	920,0	1119,0
Kuntien osuus	144,9	144,2	150,0	170,0
ELY-keskukset	120	120	102	98,0
valtion osuus	759,2	861,7	911,4	949,0

Työmarkkinatukea on aina maksettu työttömyysajan lisäksi myös työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Vuoden 2010 alusta toteutettu työttömyysturvalain muutos ei työmarkkinatuessa merkinnyt muuta kuin sen, että myös omaehtoisen koulutuksen ajalta maksetaan työmarkkinatukea koulutuspäivärahan sijasta.

Työ- ja elinkeinoministeriön alaiset TE-keskukset käyttävät työmarkkinatuen määrärahaa palkkatuen sekä starttirahan perustukien maksamiseen.

Palauttamatta olleen maksuvalmiussuorituksen määrä 31.12.2010 oli 9 611 515,14 euroa.

Liite 33.20.55

VALTIONOSUUS AIKUISKOULUTUSTUESTA

Toiminnan laajuus

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
- saajia/kk	2 563	3 190	3 930	3 930
- bruttoetuus/saaja (e/kk)	934	1 113	1 295	1 400
- bruttomenot (1000 e)	28 726	42 601	63 800	71 700
- valtionosuus (1000. e)	15 379	19 917	27 000	33 000

Aikuiskoulutustuen saamisen ehtoja ja tason määräytymistä muutettiin 1.8.2010 lukien. Työhistoriaan perustuvasta ansaintaperiaatteesta luovuttiin. Sen sijaan kaikilla kahdeksan vuoden työhistoriavaatimuksen täyttäneillä on oikeus tukeen 18 kuukauden ajan. Tuki on työttömyyspäivärahan suuruinen. Siihen ei kuitenkaan makseta lapsikorotuksia, korotusosia eikä ylläpitokorvauksia. Aikuiskoulutustukea voidaan maksaa myös soviteltuna. Sovittelu poikkeaa kuitenkin työttömyyspäivärahassa noudatetusta; aikuiskoulutustuessa ne tulot, jotka ylittävät 127 euron suojaosan, vähentävät 80 prosenttisesti maksettavaa aikuiskoulutustukea.

Valtio rahoittaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden.

Liite 33.20.56

VALTIONOSUUS VUOROTTELUKORVAUKSESTA**Toiminnan laajuus**

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
Ansioturva				
päivien määrä, 1000 kpl	1,8	1,7	1,7	1,7
keskim. korvaus	46,8	49,5	50,2	44,0
Meno, milj. €	82,9	85,4	86,6	74,8
Valtionosuus, milj. €	34,3	33,6	33,8	33,9
Perusturva				
päivien määrä, 1000 kpl	0,02	0,02	0,02	0,02
keskim. korvaus	18,6	18,9	19,0	18,2
Meno, milj. €	0,3	0,3	0,3	0,3
Valtionosuus yhteensä	34,6	33,9	35,0	34,2

Työttömyyskassat maksavat vuorottelukorvausta jäsenilleen ja Kansaneläkelaitos muille siihen oikeutetuille.

VUOROTTELUKORVAUSTEN TASON MUUTOS JA PERUSPÄIVÄRAHAN KOROTTAMINEN

Vuorottelukorvauksen täysi määrä on 70 prosenttia siitä työttömyyspäivärahasta, johon henkilöllä työttömäksi jäädessään olisi oikeus. Korvaus on kuitenkin 80 prosenttia, jos vuorottelijalla on vähintään 25 vuotta työhistoriaa ennen vuorotteluvapaan alkamista.

Kun vuorotteluvapaakoikeilu tuli voimaan vuoden 1996 alusta, korvauksen suuruus oli 60 prosenttia työttömyyspäivärahasta. Lisäksi vuorottelukorvauksessa oli katto: 4 500 mk (757 euroa) kuukaudessa. Vuoden 1998 alusta korvaus korotettiin 70 %:iin ja enimmäiskatto poistettiin. Vuodesta 2002 alkaen korvaus korotettiin 80 %:iin työttömyyspäivärahasta niille, joilla on vähintään 25 vuotta työhistoriaa.

Vuorottelukorvausta ovat lisäksi kohottaneet ansiopäivärahaan tehdyt muutokset. Näistä merkittävimmät olivat vuonna 2002 toteutettu peruspäivärahan tasokorotus ja ansiopäivärahan ansiososan nosto 42 %:sta 45 %:iin. Merkittävää oli myös vuoden 2010 alusta toteutettu ansiopäivärahan taitekohdan nosto. Vuoden 2012 alusta toteutettavaksi esitetty peruspäivärahan nosto 100 eurolla kuukaudessa nostaisi edelleen vuorottelukorvauksen tasoa: Esimerkiksi 4000 euron kuukausipalkan saajalla vuorottelukorvaus nousisi 6,6 euroa päivässä eli 142 euroa kuukaudessa, kun vuorottelukorvaus on 80 % työttömyyspäivärahasta. Vuorottelukorvauksen tasoa esitetään muutettavaksi siten, että vuorottelukorvaus olisi 60 prosenttia työttömyyspäivärahasta.

Vuorottelijoita on ollut 18 000 henkilöä vuoden aikana ja korvauspäivien lukumäärä 1,77 miljoonaa päivää.

Jos vuorottelukorvauksen suuruus suhteessa työttömyyspäivärahaan säilyisi entisellään, peruspäivärahan korotus nostaisi vuorottelukorvauksen bruttomenoja 5,5 miljoonaa euroa ja valtionosuutta runsaat 6 miljoonaa euroa. Kun vuorottelukorvauksen tasoa muutetaan siten, että korvauksen täysi määrä on 60 prosenttia työttömyyspäivärahasta, valtionosuus pienenee 7,5 milj. euroa. Molempien muutosten yhteisvaikutuksesta bruttomenot alenevat 13,8 milj. euroa, josta val-

tionosuus on 1,5 milj. euroa, työttömyysvakuutusrahaston osuus 11,6 milj. euroa ja työttömyyskassojen osuus 0,7 milj. euroa. Vuonna 2012 vaikutus valtionosuudessa olisi kuitenkin 1 milj. euroa.

Milj. euroa	2012	2013	2014	2015
Peruspvr:n korotus	5	6	6	6
Korvaustason muutos 60 %:iin	- 6	-7,5	-7,5	-7,5
Mom. 33.20.56	- 1	- 1,5	- 1,5	-1,5

Liite 33.30.60

VALTION OSUUS SAIRAUSVAKUUTUSLAISTA JOHTUVISTA MENOISTA

1) Toiminnan laajuus ja laskentaperusteet

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
- sairausrahapäiviä, milj. pv	15,7	15,3	15,4	15,4
- vanhempainrahapäiviä, milj. pv	16,5	16,7	17,1	17,1
- sairauspäivärahat, milj. e	803,2	821,0	867,8	901,5
(e/pv)	50,84	52,99	54,96	57,30
- vanhempainrahat, milj. e	969,7	1 022,7	1 093,00	1 145,4
(e/pv)	55,06	57,45	59,65	62,09
- sairaanhoitokorvaukset	1 801	1 792	1 875	1 995
- kuntoutusmenot	310	310	329	346
- kokonaismenot, milj. e (etuudet)	4 147	4 239	4 474	4 689
- valtion osuus, milj. e	1 220	1 233	1 253	1 321

Sairausvakuutus jaetaan sairaanhoitovakuutukseen ja työtulovakuutukseen. Valtio rahoittaa EU-maihin maksettavat sairaanhoitokorvaukset, ulkomailla asuvien sairaanhoidosta kunnille aiheutuvat kustannukset ja osan Kansaneläkelaitoksen toimintakuluista. Muutoin sairaanhoitovakuutus rahoitetaan vakuutettujen ja valtion yhtä suurella osuudella.

Työtulovakuutus rahoitetaan työnantajien, palkansaajien, yrittäjien ja valtion osuuksilla. Valtio rahoittaa vähimmäismääräiset sairaus- ja vanhempainpäivärahat, 0,1 % osuuden vanhempainpäivärahamenoista ja vähimmäismääräiset kuntoutusrahat. Lisäksi valtio rahoittaa osan maatalousyrittäjien ja yrittäjien työterveyshuollon menoista. Yrittäjille suoritettava sairauspäiväraha työkyvyttömyyden ajalta sen alkamispäivää ja kolmea sitä seuraavaa arkipäivää lukuun ottamatta rahoitetaan YEL-vakuutettujen yrittäjien korotetulla sairausvakuutuksen päivärahamaksulla.

Vuoden 2012 vakuutusmaksut	Maksuprosentti
<i>Työtulovakuutus</i>	
Työnantajat	2,13
Palkansaajat	0,83
Yrittäjät	0,97
<i>Sairaanhoitovakuutus</i>	
Palkansaajat ja yrittäjät	1,20
Etuudensaajat	1,37

Työntekijän työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun ja sairausvakuutuksen päivärahamaksun yhteismäärästä otetaan 60 % vähentävänä huomioon kuntoutus-, sairaus- ja vanhempainpäivärahaan vaikuttavien ansiotulojen määrittelyssä. Vuonna 2012 vähennys on arviolta 3,98 %. Työtulovakuutuksen kuluja vähentävä vaikutus ei vaikuta valtion osuuden mitoitukseen.

Lapin alueen ja saaristokuntien, Pielisen-Karjalan seutukunnan, Ilomantsin ja Rautavaaran kuntien yksityisten, kunta- ja seurakuntatyönantajien osalta on voimassa vapautus työnantajan sosiaaliturvamaksusta vuosina 2006–2011 sekä Kainuun hallintokokeilun alueen työnantajilla (yksityiset, kunta- ja seurakuntatyönantajat) vapautus työnantajan sosiaaliturvamaksusta vuosina 2005–2011. Sotumaksun alennuskokeilu vaikuttaa työtulovakuutuksen maksuprosentteihin. Vaikka kokeilu on voimassa vain vuoden 2011 loppuun sillä on vaikutusta vuoden 2012 tammi-kuussa maksettaviin sotumaksutilityksiin.

2) Annettavat hallituksen esitykset tai asetukset

Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden terveydenhuollon kehittäminen

Sosiaali- ja terveysministeriö asettama työryhmä selvitti vuonna 2009 ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen kustannuksia ja järjestämistapaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön opiskeluterveydenhuollon kokeiluhanketta varten asettaman työryhmän ehdotuksen pohjalta ministeriössä on valmisteltu pilottihanketta ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon YTHS -mallin kokeilusta kahdella paikkakunnalla. Kokeilu olisi kolmevuotinen ja se alkaisi 1.8.2011 lukien.

Hallitus on antanut eduskunnalle hallituksen esityksen (HE 8/2011) sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta siten, että lain perusteella voidaan korvata ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta aiheutuvia kustannuksia. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2011 eikä se ole siten vuoden 2012 budjettilaki.

Edellä mainitun hallituksen esityksen taloudelliset vaikutukset vuodelle 2012 on kirjattu 330 000 euroksi valtion talouden 2012–2015 kehyspäätöksen mukaisesti. Määrärahan mukainen kokeilu koskee vain Saimaan ammattikorkeakoulun Lappeenrannan ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun Seinäjoen toimipisteissä opiskelevia ammattikorkeakouluopiskelijoita. Määrärahaa ei ole mitoitettu sivutoimipisteiden opiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoa kattavaksi.

Eduskunta pitää kokeilun tavoitteiden kannalta välttämättömänä, että kokeilua voitaisiin myöhemmin laajentaa myös mainittujen ammattikorkeakoulujen sivutoimipisteiden opiskelijoihin lisärahoituksen järjestyessä. Kokeilun ulottaminen sivutoimipisteiden opiskelijoihin on perusteltua saman oppilaitoksen opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi sekä sen takia, että kokeilun tarkoituksena on saada tietoa YTHS-mallin soveltumisesta ammattikorkeakoulukentälle. Sivutoimipisteiden määrä on ammattikorkeakouluja yliopistoista erottava tekijä ja se vaikuttaa palveluiden järjestämiseen.

Eduskunta muutti hallituksen esityksen muotoilua siten, että lakimuutos mahdollistaa kokeilun toteuttamisen myös edellä mainittujen ammattikorkeakoulujen sivutoimipisteissä määrärahan puitteissa. Kokeilun laajentamista varten tarvitaan lisää määrärahaa. Kyseisten sivutoimipisteiden opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäminen kokeilun mukaisesti vaatii 70 000 euron lisämäärärahan. Talousarviossa ehdotetaan valtion osuuden määräksi yhteensä 400 000 euroa, jotta kokeilu voidaan ulottaa kattamaan kokeilupaikkakuntien korkeakoulujen sivutoimipisteet.

YTHS -kokeilun kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 1,3 milj. euroa vuodessa, josta sairausvakuutuslain perusteella Kela maksaisi arviolta 800 000 euroa. Kelan osuus maksetaan sairaanhoitovakuutuksesta, joka rahoitetaan puoliksi valtion ja vakuutettujen kesken. Vakuutettujen osuus rahoitetaan vakuutettujen sairaanhoitomaksulla ja valtion osuus sairausvakuutusmomentilta (33.30.60). Vuositason lisäys on 400 000 euroa. Se ei vaikuta sairausvakuutusmaksuihin. Vuonna 2011 sv-momentille myönnettiin kyseiseen hankkeeseen 180 000 euroa, joten vuonna 2012 lisäystä on 220 000 euroa edelliseen vuoteen nähden.

Lisäksi YTHS -kokeilusta aiheutuu käynnistämiskustannuksia ja tilakustannuksia, joita ei makseta sairausvakuutuksesta vaan momentilta Eräät erityishankkeet 33.03.63. Eduskunta on myöntänyt hankkeelle 570 000 euroa 3-vuotista siirtomäärärahaa momentille Eräät erityishankkeet (33.03.63). Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelmassa / päätöksellä hankkeen käynnistämiskustannuksiin on varattu yhteensä 750 000 euroa kyseiseltä momentilta.

Suun terveydenhuollon yhteistyöhanke

Osana Toimiva Terveyskeskus -ohjelmaa toteutetaan suun terveydenhuollon yhteistyöhanke ajalla 1.10.2010–31.12.2013. Asetus on voimassa vuoden 2011 loppuun. Uusi asetus annetaan koskemaan vuosien 2012 ja 2013 kokeilua. Suun terveydenhuollon yhteistyöhankkeessa tehostetaan yhteistyötä ja yhtenäisten hoidon perusteiden toimintamallia julkisen ja yksityisen sektorin välillä, vahvistetaan ehkäisevän hoidon ja potilaiden omahoidon toteutumista, parannetaan hoitoon pääsyä ja lisätään potilaan valinnan vapautta sekä saadaan kokemuksia siitä, miten eri tekijät, kuten hoitoon pääsyn nopeus ja hoidon kustannukset, vaikuttavat potilaan hoitopaikan valintaan.

Suun terveydenhuollon yhteistyöhankkeessa terveyskeskus ja yksityiset hammaslääkärit ja suuhygienistit sitoutuvat toteuttamaan ennalta määriteltyjä suun terveyttä edistäviä toimenpidekokonaisuuksia terveyskeskuksen kautta tulleiden ehkäisevän hoidon tarpeessa olevien potilaiden hoidossa. Yhteistyöhankkeeseen liittyneiden hammaslääkärin tai suuhygienistin antama hoito korvataan Kansaneläkelaitoksen suun terveyttä edistäville toimenpidekokonaisuuksille vahvistamien korvaustaksojen perusteella.

Yhteistyöhanke on mahdollista ottaa käyttöön koko maassa. Uuden toimintamuodon edellyttämät valmistelut ja sopimusten teot ovat kuitenkin niin aikaa vieviä, ettei toimintakäytäntöä ole käytännön syistä mahdollista ottaa käyttöön koko maassa vielä vuonna 2011. Yhteistyöhankkeen toteuttaminen on aloitettu Jyväskylässä. Yhteistyöhankkeiden laajentuessa asteittain koko maahan arvioidaan hammashoidon sairaanhoitokorvauksiin lisäystä 175 000 euroa vuonna 2012 ja 350 000 euroa vuonna 2013, joista valtion rahoitusosuus on puolet. Vuonna 2011 hankkeeseen on varattu valtion osuutta 16 000 euroa ja vuonna 2012 valtion osuus on puolet 175 000 eurosta eli noin 88 000 euroa, jossa on lisäystä 72 000 euroa edeltävän vuoden määrärahaan.

Hanke on tarkoitus päättää vuoden 2013 lopulla, minkä jälkeen päätetään jatkosta. Yhteistyöhankkeen toteutuessa täydessä laajuudessa koko maassa hammashoidon sairaanhoitokustannuksina tulisi vuositasolla lisäystä arviolta 700 000 euroa, josta valtion osuus olisi noin 350 000 euroa.

3) Vuonna 2012 täysimääräisesti vaikuttavat lakimuutokset

Vähimmäispäivärahojen sitominen indeksiin

Vähimmäismääräiset päivärahat sidottiin indeksiin 1.3.2011 lukien. Uudistus lisäsi valtion osuutta arviolta 500 000 euroa vuonna 2011. Vuoteen 2011 nähden vuonna 2012 uudistus lisää valtion menoja arviolta 100 000 euroa.

4) Esitettyjen muutosten vaikutukset sairausvakuutuksen valtion osuuteen

YHTEENVETO	Kustannukset	Valtion osuus
Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon YTHS-mallin kokeilu	800 000	400 000
Suun terveydenhuollon yhteistyöhanke	175 000	88 000
Vähimmäispäivärahojen sitominen indeksiin 1.3.2011	100 000	100 000
EU-sähköinen tiedonvaihto	240 000	80 000
Muutokset yhteensä		668 000
Tarvearvion muutos		67 952 000
Valtion osuus 2012		1 321 400 000

Liite 33.40.50

VALTION OSUUS MERIMIESELÄKEKASSAN MENOISTA**Toiminnan laajuus**

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
- työeläkeindeksi	2 286	2 292	2 323	2 402
- palkkakerroin	1,192	1,231	1,253	1,292
- merimieseläkkeen saajia	10 500	10 600	10 700	11 000
- eläkemeno, milj. €	139,3	146,1	152,6	159,1
- valtionosuus, milj. €	47,2*	48,7**	50,9	54,5

* vahvistettu valtion osuus

** maksettu valtion osuus

Valtio kustantaa merimieseläkelain mukaisista eläkkeistä kolmanneksen.

Liite 33.40.51

**VALTION OSUUS MAATALOUSYRITTÄJÄN ELÄKELAISTA JOHTUVISTA ME-
NOISTA****Toiminnan laajuus**

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
- työeläkeindeksi	2 286	2 292	2 323	2 402
- palkkakerroin	1,192	1,231	1,253	1,292
- eläkkeensaajia	184 323	179 200	174 400	169 000
- etuusmenot, ml. hoitokulut milj. €	646,7	663,3	689,8	725,9
- valtionosuus, milj. €	494,7	507,2	530,1	577,0

Laskelmissa käytetty MYEL -perusprosentti vuodelle 2012 on alle 53 v. osalta 22,5 % sekä 53 v. ja sitä vanhempien osalta 23,9 %. Vuonna 2011 vastaavat prosentit ovat alle 53 v. osalta 21,6 % ja yli 53 v. 22,9 %.

Valtio korvaa maatalousyrittäjien eläkkeiden aiheuttamat kustannukset niiltä osin, kuin vakuutusmaksurahasto ja sijoitusten tuotto eivät niihin riitä. Vuonna 2012 vakuutusmaksutuloksi arvioidaan 166,0 milj. euroa, sijoitusten tuotoksi 1,6 milj. euroa, etuusmenoiksi 725,9 milj. euroa ja hoitokuluiksi 18,7 milj. euroa.

Laskelma	
Etuusmenot	+ 725,9
Hoitokulut	+ 18,7
Vakuutusmaksut	- 166,0
Sijoitustuotot	-1,6
Valtion osuus	577,0

Valtion osuuteen vaikuttaa 1.1.2011 voimaan tullut yrittäjämäärittelmän joustavoittaminen. Uudistus lisää jonkin verran MYEL -vakuutettujen yrittäjien määrää ja vakuutusmaksutuottoja ja vastaavasti vähentää valtion osuuden tarvetta. Uudistuksesta aiheutuva eläkemenon kasvu alkaa vasta 2030-luvulla.

Liite 33.40.52

VALTION OSUUS YRITTÄJÄN ELÄKELAISTA JOHTUVISTA MENOISTA**Toiminnan laajuus**

	2009 Toteutunut	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
- eläkeindeksi	2 286	2 292	2 323	2 402
- palkkakerroin	1,192	1,231	1,253	1,292
- YEL -eläkkeitä	191 256	201 008	209 644	218 000
- eläkemeno, milj. €	768,77	820,6	883,0	947,4
- valtionosuus, milj. €	87,8	105,3	121,9	122

Yrittäjien maksuprosentti on oletettu olevan alle 53 v. osalta 22,5 % ja 53 v. ja sitä vanhempien osalta 23,9 % vuonna 2012. Vuonna 2011 vastaavat prosentit ovat alle 53 v. osalta 21,6 % ja yli 53 v. 22,9 %.

Valtio korvaa yrittäjäeläkkeiden aiheuttamat kustannukset siltä osin kuin vakuutusmaksurahasto ei riitä niihin. Valtion osuuteen vaikuttavat myös avoimien maksujen osuus, jonka valtio korvaa. Koska vakuutusmaksurahasto vuonna 2012 ei riitä yrittäjäeläkkeiden kustantamiseen, valtionosuutta vuoden 2012 YEL -eläkekustannuksiin on suoritettava 122 milj. euroa.

Näillä oletuksilla valtion osuuteen vaikuttavat erät ovat seuraavat:

- yhteisesti kustannettava YEL -eläkemeno 947,4 milj. euroa
- YEL 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksurahasto 915,6 milj. euroa
- YEL 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen avoimien maksujen 90,2 milj. euroa

YEL -rahoitus	Arvio 2012
Vakuutusmaksurahasto	915,6
YEL -eläkemeno	- 947,4
Avoimet maksut	- 90,2
Valtion osuus	122

Valtion osuuteen vaikuttaa 1.1.2011 voimaan tullut yrittäjämäärittelyn joustavoittaminen. Uudistus lisää YEL -vakuutettujen yrittäjien määrää ja vakuutusmaksutuottoja. Tuottojen kasvu vaikuttaa vähentävästi valtion osuuteen. Uudistuksesta aiheutuva eläkemenon kasvu alkaa arvioiden mukaan vasta 2050-luvulla.

Liite 33.40.53

VALTION KORVAUS LAPSEN HOIDON JA OPISKELUN AJALTA KERTYVÄSTÄ ELÄKKEESTÄ

Lain valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (VEKL) 8 §:n mukaan korvataan opintojen ja lastenhoidon palkattomien jaksojen ajalta kertyvän eläketurvan aiheuttamat kustannukset toimeenpaneville eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Eläkemenon lisäksi valtio maksaa vuotuiset ylläpitokustannukset Eläketurvakeskukselle. Muiden laitosten osalta on sovittu viiden vuoden jaksosta, jolloin ylläpitokustannuksia ei makseta. Näin siitä syystä, että eläkkeen korvaamisesta ei arvioida tulevan mainittavasti tapauksia alkuvuosina eikä todellisista ylläpitokustannuksista ole arvioita.

Eläketurvakeskuksen ylläpitokustannukset jakaantuvat ETK:n ja Kelan hoitokuluihin. Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy perusteen ETK:n hoitokulujen korvaamiseen.

Hoitokulut maksetaan vuoden viiveellä. Vuonna 2012 maksetaan korvauksia vuoden 2011 kustannuksista. Taulukon tiedot on esitetty sen mukaisina, mitä valtion on maksanut kyseisenä vuotena.

	2009 toteutunut	2010 toteutunut	2011 arvio	2012 arvio
Eläkemeno	76 025	205 254	416 796	730 308
VEKL-eläkkeen saajia	2 500	4 400	6 900	9 900
ETK:n hoitokulu	90 818*	98 596**	495 934	484 477
Kelan hoitokulu	16 200	9 720	18 112	21 380
Yhteensä	183 043	313 571	930 843	1 236 165
Momentille				≈1 300 000

* maksettu 27.12 2010 takautuvasti laskennallisen ja todellisen hoitokulun erotusta ETK:lle noin 210 000 euroa.

** maksettu 27.12 2010 takautuvasti laskennallisen ja todellisen hoitokulun erotusta ETK:lle noin 165 000 euroa.

Liite 33.40.54

VALTION OSUUS MAATALOUSYRITTÄJIEN TAPATURMAVAKUUTUKSEN KUSTANNUKSISTA**Toiminnan laajuus**

	2009 Toteuma	2010 Toteuma	2011 Arvio	2012 Arvio
- eläkeindeksi	2 286	2 292	2 323	2 404
- palkkakerroin	1,192	1,231	1,253	1,292
- MaTa -vakuutustapahtumia	5 850	4 700	4 500	4 400
- MaTa -vakuutettuja	100 000	97 000	95 000	93 100
- omavastuuajan päivärahatapaukset	14 100	13 100	13 300	13 000
- MaTa -kokonaiskustannukset, milj. €	44,1	43,7	41,7	45,1
- valtionosuus, milj. €	12,3	13,0	12,5	12,3
- omavastuupäivärahat	3,4	3,75	3,5	3,4
- valtionosuus yhteensä, milj. €	15,7	16,75	16,0	15,7

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannukset jakaantuvat perusturva- ja lisäturvaosuuteen. Rahoitusosuuksia on muutettu 1.1.2010 lukien siten, että valtion välitön osuus kokonaiskustannuksista on 29,5 % ja maatalousyrittäjien osuus on 33,5 %. Perusturvaosuus rahoitetaan Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kautta. Kansaneläkelaitoksen osuus kokonaiskustannuksista on 27,6 % ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen 9,4 %.

Valtionosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisista kokonaiskustannuksista on 29,5 %. Tällöin valtionosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisista kokonaiskustannuksista arvioidaan 12,3 milj. euroksi vuonna 2012.

Sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille aiheutuvat kustannukset, joiksi vuonna 2012 arvioidaan 3,4 milj. euroa, maksetaan kokonaan valtion varoista.

Määrärahaa maksetaan myös tapaturmavakuutuslain mukaiset korvaukset sekä sairausvakuutuslain mukaiset omavastuuajan korvaukset apurahansaajille.

Tällöin valtion osuus on 15,7 milj. euroa vuonna 2012.

Liite 33.40.60

VALTION OSUUS KANSANELÄKELAISTA JA ERÄISTÄ MUISTA LAEISTA JOHTUVISTA MENOISTA**Toiminnan laajuus ja yleiset laskentaperusteet**

	2009 Arvio	2010 Toteuma	2011 Arvio	2012 Arvio
- kansaneläkkeet yht.	675 000	671 000	671 000	657 000
- vanhuuseläkkeitä	482 500	483 000	487 000	484 000
- takuueläkkeitä	-	-	116 600	116 200
- työkyvyttömyyseläkkeitä	168 000	168 000	170 000	163 000
- työttömyyseläkkeitä	24 500	20 000	14 000	10 000
- leskeneläkkeen saajia	7 300	6 900	6 700	6 700
- lapseneläkkeen saajia	21 900	21 100	20 900	20 700
- valtionosuus yht., milj. €	2 613,7	3 402,1	3 536,45	3 670,0
- kansaneläkkeistä	1 369,7	2 501,1	2 509,0	2 433,0
- takuueläkkeistä	-	-	114,9	158,0
- vammaisetuksista	430,7	512,0	492,0	554,0
- eläkkeen saajien asumistuista*	368,7	389,0	411,0	443,0
- toimintakulut	57	44	80	79
- lisärahoitusosuus	50,6	-	-	3

Laskelmassa KEL -indeksin on oletettu olevan 1561 vuonna 2012, kun se vuonna 2011 on 1508.

Vuonna 2012 valtio korvaa kansaneläkkeet kokonaisuudessaan. Työnantajien kansaneläkemaksu poistui 1.1.2010 lukien.

Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista vuonna 2012 on 3 670 milj. euroa, josta eläkevähenteisten kansaneläkkeiden osuus on 2 433 milj. euroa, takuueläkkeiden 158 milj. euroa, vammaisetuksien osuus on 554 milj. euroa, eläkkeensaajien asumistukien osuus on 443 milj. euroa ja toimintakulujen 79 milj. euroa. Valtion osuudesta toimintakuluihin on vähennetty rahastolle kertyvät tuotot ja maksut yhteensä 6 milj. euroa. Rahaston vähimmäismäärän saavuttamisen osuus on 3 milj. euroa.

Liite 33.50.51

SOTILASVAMMAKORVAUKSET

Mitoituksessa on huomioitu sotainvalidien ja omaisten luonnollinen poistuma erityisesti TyEL-indeksiin sidotuissa menoissa. Sotainvalidien ja omaisten korkea keski-ikä vaikuttaa avohuollon palveluihin sekä erityisesti laitoshoitoon lisäävästi. Vuoden 2012 TyEL-indeksin pistelukuna on 2402.

	2009 TP €	2010 TP €	2011 TA €	2012 TAE €
Sotilasvammakorvaukset (ehdotus)	217 159 407	191 927 598	190 553 000	163 030 000
- Asiantuntijapalkkiot	47 067	35 951	40 000	30 000
Perussuunnitelman mukaiset menot				
A. TyEL-indeksiin sidotut korvaukset	105 726 185	95 351 354	89 519 000	78 700 000
1. Invalidikorvaukset 1)	50 235 872	44 302 902	40 816 000	34 100 000
- elinkorot lis. osineen	43 761 734	38 978 304	36 416 000	31 000 000
- täydennyskorot	6 474 138	5 324 598	4 400 000	3 100 000
2. Omaiskorvaukset 2)	55 490 313	51 048 452	48 703 000	44 600 000
- huoltoeläkkeet	53 288 155	49 004 311	46 500 000	42 500 000
- hautausavut	2 202 158	2 044 141	2 203 000	2 100 000
B. Invalidikulukorvaukset	44 014 457	35 217 900	34 580 000	29 440 000
- sairaanhoitokulut	6 896 676	6 434 523	6 200 000	5 700 000
- kuntoutuskustannukset	11 687 018	9 479 483	8 000 000	7 000 000
- kuntoutus ja laitoshuolto (sairas- ja veljeskodit)	12 839 818	7 437 850	*)8 680 000	*)5 160 000
- laitoshuoltokustannukset	9 413 626	9 485 558	9 200 000	9 200 000
- Ruotsissa asuvien laitoshuolto	693 198	424 656	500 000	500 000
- asunnon muutostyöt	2 484 121	1 955 830	2 000 000	1 880 000
C. Korvausten maksut kunnille	67 371 698	61 322 393	66 414 000	54 860 000
- laitoshuoltokustannukset	9 379 025	7 644 405	8000 000	7 500 000
- avohuoltokustannukset 3)	57 777 283	53 462 796	58 000 000	47 000 000
- Ruotsissa asuvien avopalvelut			164 000	160 000
- ateriakorvaukset ulkomaille	215 390	215 192	250 00	200 000

*) lisäksi korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (liite 33.50.52) 65 207 000 euroa.

1) vuonna 2010 keskimääräinen elinkorko vuodessa oli 3 583 euroa sekä täydennyskorko 4 128 euroa (elinkoron saajia oli keskimäärin 10 879 ja täydennyskoron saajia 1 290).

2) vuonna 2010 keskimääräinen omaiskorvaus oli vuodessa 4 954 euroa (huoltoeläkkeen saajia oli keskimäärin 9 891)

3) vuonna 2010 kunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon avohuollonpalvelut olivat vähintään 20 %:n työkyvyttömyys asteen omaavaa sotainvalidia kohti noin 8 169 euroa.

Edellä olevan perusteella momentille esitetään 163 000 000 euroa.

Liite 33.50.52

VALTION KORVAUS SOTAINVALIDIEN LAITOSTEN KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN

Vuonna 2010 oli toiminnassa eri puolilla maata yhteensä 23 sotainvalidien laitosta, joissa on yhteensä 1 723 hoitopaikkaa.

Sotainvalidien laitosten toiminta kehittyy lähivuosina siten, että laitostuntoutuksen ja laitoshoidon palvelut vähentyvät ja päiväsairaalan palvelut lisääntyvät.

Laitosten henkilökunnan ammattitaitoa käytetään hyväksi myös sotainvalidien neuvontapalvelujen järjestämisessä.

Korvaus käyttökustannuksiin suoritetaan laitoksittain sovittavien hoitopäivähintojen ja hoitokäyntikertahintojen perusteella.

Määräraharahatarve käyttökustannuksiin vuodelle 2012 on 70 367 000 euroa.

Sotilasvammakorvaus laitosten käyttökustannuksiin on vuosittain ollut seuraava:

	Vuosi	Momentti 33.50.52 Euroa	Momentti 33.50.51 Euroa	Yhteensä Euroa
1.	2008	65 207 000	7 401 421	72 608 421
2.	2009	65 207 000	12 839 818	78 046 818
3.	2010	65 207 000	7 437 850	72 644 850
4.	2011	65 207 000	8 680 000	73 887 000
5.	2012	65 207 000	5 160 000	70 367 000

Laskentaperusteet:

Toteutuneet hoitopäivät ja sovitut hinnat, tilinpäätös.

Vuoden 2009 summaan (33.50.52) sisältyy 86 807 euroa sairas- ja veljeskotien tulevaisuuteen varautumisen tukemiseen (myönnetty 2 milj. euroa). Vuodelle 2010 siirtyi määrärahasta 1 991 313 euroa, josta käytettiin 1 191 008 euroa ja loput 722 185 euroa siirtyivät vuodelle 2012.

Sotilasvammakorvaus laitosten käyttökustannuksiin vuodelle 2012 on arvioitu 70 367 000 euroksi. Tästä määrärahan tarpeesta esitetään 65 207 000 euroa momentille 33.50.52 ja 5 160 000 euroa momentille 33.50.51.

Kustannukset perustuvat laitosten vuoden 2011 hintoihin. Kustannukset on laskettu siten, että laitosten hoitopäivähinnat kussakin toimintakykyluokassa on kerrottu vastaavilla hoitopäivämäärillä.

Valtion korvaukset perustamiskustannuksiin ja muut pääomakustannukset vuonna 2011 ehdotetaan suoritettavaksi momentilta 33.50.52.

Sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin vaikuttavat seikat:

- Sotainvalidien ikääntyessä (keski-ikä vuoden 2011 alussa oli 89 vuotta) vaikeahoitoisten, monisairaiden henkilöiden suhteellinen osuus kasvaa. Valtiokonttorin laatuvaatimuksissa korostuu erityisesti geriatrinen sairaanhoito. Laatuvaatimusten 1. toimintakykyluokka (vaikeahoitoiset) jaetaan tarkemmin hoitoisuuden mukaan.
- Sotainvalidien ja veteraanien määrän väheneminen.
- Vuodelle 2011 on määriteltä laitoshoidon **saattohoidolle** oma hoitopäivähinta, joka on 10 % korkeampi, kuin laitoshoidon toimintakykyluokan 1 hinta.

- Laitoshuollon asiakkaista 65,1 % on huonokuntoisia toimintakykyluokka I:n asiakkaita, joilla on korkein hoitopäivähinta (keskihinta 212,50/2009; 216,70/2010)
- Laitoskuntoutuksen asiakkaista 47,2 % on hyväkuntoisia toimintakykyluokka III:n asiakkaita, joilla on edullisin hoitopäivähinta (keskihinta 157,0/2009; 160,70/2010).
- Yleinen palkkakustannusten nouseminen.

Keskihinnat vuonna 2010 olivat:

Laitoshuolto TKL 1	216,70 €/hpv	Laitoskuntoutus TKL 1	220,10 €/hpv
Laitoshuolto TKL 2	183,50 €/hpv	Laitoskuntoutus TKL 2	188,30 €/hpv
Laitoshuolto TKL 3	154,60 €/hpv	Laitoskuntoutus TKL 3	160,70 €/hpv

Sotainvalidien hoitopäivät ja -kerrat sairas- ja veljeskodeissa	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio
Laitoskuntoutus tkl 1	7 453	7 075	6 843	6 371
Laitoskuntoutus tkl 2	28 624	25 606	25 353	23 895
Laitoskuntoutus tkl 3	35 506	29 178	26 244	23 620
Yhteensä	71 583	61 859	58 440	53 885
Laitoshuolto tkl 1	152 645	153 218	148 931	145 953
Laitoshuolto tkl 2	88 831	75 789	73 583	68 432
Laitoshuolto tkl 3	9 270	6 356	4 816	3 853
Yhteensä	250 746	235 363	227 330	218 237
Intervallihoito tkl 1	11 234	9 439	9 345	9 251
Intervallihoito tkl 2	28 843	29 717	29 420	29 126
Intervallihoito tkl 3	10 519	11 502	11 617	11 733
Yhteensä	50 596	50 658	50 381	50 110
Laitoshuolto ja intervallihoito yhteensä	301 342	286 021	277 712	268 347
SAATTOHOITO			2 592	2 590
Päiväkuntoutus tkl 1	34	20	18	16
Päiväkuntoutus tkl 2	420	506	498	491
Päiväkuntoutus tkl 3	1 303	940	926	912
Yhteensä	1 757	1 466	1 442	1 419
Päiväsairaala tkl 1	283	569	627	692
Päiväsairaala tkl 2	7 054	5 805	5 780	5 755
Päiväsairaala tkl 3	11 359	10 343	10 415	10 488
Yhteensä	18 696	16 717	16 823	16 935
Avokuntoutuskerrat	3 532	2 910	2 735	2 571
Avokuntoutus (kotona annettu)	432	526	585	650
Yhteensä	3 964	3 436	3 320	3 221
Sotainvalidien hoitopäivät ja -kerrat kaikki yhteensä	397 342	369 499	360 328	346 397

Liite 33.50.53

VALTIONAPU SOTAINVALIDIEN PUOLISOIDEN KUNTOUTUSTOIMINTAAN

	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
Puolisot, lesket, sotalesket			
Hakemukset	1 228	8 00	750
Myönteisiä maksusitoumuspäätöksiä			
- puolisot ja lesket	1 710	1 500	1 460
- sotalesket	75	40	20
Yhteensä	1 785	1 540	1 480
Kuntoutusjakson kustannukset			
keskimäärin €	1 735	2 013	2 095

Vuonna 2011 arvioidaan kuntoutettavan sotainvalidien puolisoita ja vaikeavammaisia sotainvalideja hoitaneita leskiä sekä sotaleskiä olevan noin 1 540. Sotaleskien osuus koko määrästä arvioidaan olevan noin 40. Yhden kuntoutusjakson kustannuksiksi arvioidaan keskimäärin 2 013 euroa.

Vuonna 2010 annettiin yhteensä 1 785 maksusitoumusta sotainvalidien puolisoille, leskille ja sotaleskille. Vuoden 2012 määrärahalla arvioidaan kuntoutettavan noin 1 480 henkilöä. Sotainvalidien leskien osuus lisääntyy jatkuvasti. Sotalesket pääsevät kuntoutukseen hakemustensa mukaisesti. Sotaleskien keski-ikä on jo yli 89 vuotta.

Vuoden 2010 määrärahasta (siirtomääräraha 2 v) siirtyi 473 408,90 euroa vuodelle 2011.

Liite 33.50.54

RINTAMA-AVUSTUS ERÄILLE ULKOMAALAISILLE VAPAAEHTOISILLE RINTAMASOTILAILLE

	2010 Toteutunut	2011 Arvio	2012 Arvio
Hakemukset	197	180	155
Päätökset	197	180	160
Määräraha €	100 000	96 000	80 000

Avustus on tarkoitettu entisen Neuvostoliiton alueella tai Suomessa vakituisesti asuville ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille.

Vuoden 2010 määrärahasta (siirtomääräraha 2 v) siirtyi 32 434,26 euroa vuodelle 2011.

Liite 33.50.55

ERÄÄT KUNTOUTUSTOIMINNAN MENOT

	2010 TP	2011 TAE	2012 Arvio
Hakemukset/kpl	1 974	1 970	1 900
Päätökset/kpl	2 046	1 750	1 750
Määräraha	3 500 000	3 500 000	3 500 000
€/ kuntoutuja	1 895	1 800	1 700

Kuntoutusta voivat saada henkilöt, jotka vuosien 1939–1945 sotien aikana tai niiden jälkeen ovat palvelleet puolustusvoimien alaisissa, mainittuihin sotiin liittyneissä erityisen raskaissa tai vaarallisissa tehtävissä. Tällaisia ovat henkilöt, jotka vuosina 1945–1950 osallistuivat merimiinojen raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksiköissä tai maamiinojen raivaukseen Pohjois-Suomessa sekä henkilöt, jotka sotien aikana palvelivat hoitotehtävissä sotasairaaloissa tai sairausjunissa.

Kuntoutukseen ovat lisäksi oikeutettuja henkilöt, jotka asevelvollisuuslain nojalla palvelivat puolustusvoimien koulutuskeskuksissa sekä henkilöt, jotka olisivat olleet oikeutettuja rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnukseen, jos he olisivat hakeneet tällaista tunnusta säädetyssä määräajassa. Lisäksi kuntoutusta voidaan antaa Suomen joukoissa sotien aikana vapaaehtoisina palvelleille Suomessa tai entisen Neuvostoliiton alueella asuville ulkomaalaisille sekä karjan evakuointitehtäviin sotatoimialueella osallistuneille sekä Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteeksi joutuneille henkilöille. Vuoden 2012 lopussa kuntoutukseen oikeutettuja arvioidaan olevan yhteensä 6 400.

Kuntoutukseen hyväksytyn laituskuntoutusjakso voidaan jakaa aviopuolison kanssa.

Vuodelta 2010 siirtyi vuodelle 2011 määrärahaa 451 344,72 euroa.

Liite 33.50.56
Liite 33.50.57

VALTIONAPU RINTAMAVETERAANIEN KUNTOUSTUSTOIMINTAAN

		2010 Toteuma	2011 TAE	2012 Arvio
Rintamaveteraanien määrä (ilman sotainvalideja)		44 360	39 183	33 554
Ulkomailla asuvien rintama- veteraanien kuntoutushakemukset		272	280	250
Myönteiset päätökset		326	410	250
	2009 TP	2010 TP	2011 TAE	2012 Arvio
Kuntien valitsevat kuntoutettavat sekä laitos- että avokuntoutus	31 102	*) 27 000	26 000	19 500
laitoskuntoutus, jossa puoliset mukana	14 378			
laitoskuntoutus ilman puolisoita	11 466			
Valtiokonttorin maksusitoumuksella muualla kuin Suomessa asuvat laitos- kuntoutettavat rintamaveteraanit	326	280	250	225
Kuntoutettavat yhteensä	31 428	27 280	26 250	19 725
Määräraha/€	38 096 000	34 096 000	32 596 000	26 596 000
€kuntoutettava	1 212	1 249	1 241	1 348

*) Vuoden 2010 luvut ovat arvioita; lopulliset selvitykset tulevat vasta toukokuussa 2011.

Vuodelta 2010 siirtyi vuodelle 2011 määrärahaa 209 945,87 euroa.

Määräraha	2010 TA	2011 TAE	2012 Arvio
Kunnille neljännesvuosittain suoritettavat ennakot kuntoutuskustannuksiin	30 815 778	27 081 216	23 126 000
Muualla kuin Suomessa asuvien laitoskun- toutettavien kustannukset	400 222	424 784	420 000
Kelalle neljännesvuosittain suoritettavat ennakot matkakustannuksiin	800 000	740 000	700 000
Rintamaveteraanitutkimustoiminnan kus- tannukset	80 000	50 000	50 000
Kunnille jaettava ylimääräinen avustus	2 000 000	2 000 000	
Kotiin vietävät kunnalliset avopalvelut		2 300 000	2 300 000
Yhteensä	34 096 000	32 596 000	26 596 000

Momentille 33.50.57	8 000 €
Momentille 33.50.56	26 588 000 €
Yhteensä	26 596 000 €

Liite 33.60.30**VALTION KORVAUS TERVEYDENHUOLLON VALTAKUNNALLISEN VALMIU-
DEN KUSTANNUKSIIN**

Määräraha on ensimmäistä kertaa otettu vuoden 2011 talousarvioon ja se on siirtoa momentilta 33.60.31. Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveysministeriön nimeämien ja valtuuttamien toimijoiden valtakunnallisen valmiuden ylläpitämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sekä mahdollisten erityistilanteiden hoidosta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen.

Kotimaassa ja ulkomailla tapahtuvissa suuremmissa onnettomuus- ja erityistilanteissa kunnan tai alueen terveydenhuollon voimavarat ja osaaminen eivät useinkaan riitä tilanteen hallintaan tai johtamiseen. Uhrien nopea tutkimuksen ja hoidon käynnistäminen edellyttää, että onnettomuus-alueelle saadaan avuksi muualta terveydenhuollon ammattihenkilöitä, terveydenhuollon tarvikkeita ja laitteita sekä lääkkeitä. Potilaita saatetaan joutua myös siirtämään hoidettavaksi muualle. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ja Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys on valtuutettu valtakunnallisiksi toimijoiksi. Määrärahasta korvataan sellaisia ylimääräisiä valmiuskustannuksia, joita ei ole huomioitu toimijoiden perusrahoituksessa.

Liite 33.60.31**VALTIONAVUSTUS KUNNILLE SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON HANKKEISIIN JA ERÄISIIN MUIHIN MENOIHIN**

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (Kaste) toimeenpanoa varten talousarviossa on ollut käytettävissä vuosittain noin 26 milj. euron määräraha, jolla on avustettu kuntien ja kuntayhtymien kehittämishankkeita ja pitkäaikaisasunnottomien tukipalvelujen rahoittamista kunnissa. Kehittämishankkeiden rahoitus perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) ja sen nojalla annettuihin asetuksiin. Avustukset ovat kohdistuneet kehittämishankkeisiin, joilla on kehitetty lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja, mielenterveys- ja päihdepalveluja, vanhusten palveluja sekä terveydenhuollon henkilöstöä ja luotu terveyden edistämisen rakenteita.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman 2008–2011 puitteissa on tuettu kuntien järjestämiä tukipalveluja asunnottomille rahoittamalla lisähenkilöstön palkkaamista näihin palveluihin. Lisäksi momentin määrärahaa voidaan käyttää kehittämishankkeiden valvontaan ja tarkastukseen.

Vuoden 2012 määrärahasi momentille esitetään 17 500 000 euroa.

Liite 33.60.32

VALTION RAHOITUS TERVEYDENHUOLLON YKSIKÖILLE YLIOPISTOTASOISEEN TERVEYDEN TUTKIMUKSEEN

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 61 ja 63 §:n mukaan terveyden tutkimuksen korvausjärjestelmää muutetaan siten, että sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä erityisvastuualueiden kanssa yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain. Ministeriö myöntää tutkimusrahoituksen erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille valtakunnallisen terveyden tutkimuksen arviointiryhmän tekemän ehdotuksen pohjalta nelivuotiskausittain. Päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen. Erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnat päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille erityisvastuualueellaan hakeusten perusteella.

Tutkimuksen korvausjärjestelmän osalta laki tulee voimaan 2012. Korvausjärjestelmän muutoksella ei ole vaikutusta vuoden 2012 määrärahaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksen, jolla vahvistetaan yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet sekä määrittellään valtakunnallisen terveyden tutkimuksen arviointiryhmän asettamista, kokoonpanoa ja tehtäviä.

Tutkimuspisteiden määrät ja hinnat vuosina 2008–2011:

Vuosi	Pisteiden määrä	Pisteen hinta
2008	8 416,3	5 791 euroa
2009	8 477,9	4 718 euroa
2010	8 842,9	4 523 euroa
2011	9 163,4	4 365 euroa
2012		Ei hintaa

Momentin määräraha on tarkoitus jakaa yliopistollisille sairaanhoitopiireille vanhan järjestelmän mukaisten tutkimuspisteiden vuosilta 2008–2010 perusteella prosenttiosuuksina, jotka vahvistetaan ministeriön antamassa asetuksessa. Samoja prosenttiosuuksia käytetään määrärahan jaossa vuosina 2012–2015.

Liite 33.60.33

VALTION KORVAUS TERVEYDENHUOLLON YKSIKÖILLE LÄÄKÄRI- JA HAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSESTA AIHEUTUVIIN KUSTANNUKSIIN

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 109 170 000 euroa.

Terveystalain 1326/2010) 59 ja 60 §:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymille, kuntien ja kuntayhtymien terveyskeskuksille ja muille asetuksessa säädetyille terveydenhuollon toimintayksiköille suoritetaan valtion varoista korvausta koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Korvaus perustuu lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumistutkintojen ja uusien opiskelijoiden lukumääriin tai toteutuneisiin koulutuskuukausiin.

Lisäksi ehdotetaan, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille maksettaisiin lisäkorvausta 100 000 euroa hammaslääkärikoulutukseen peruskoulutuksen aloittamisen johdosta vuosina 2010–2018.

Vuonna 2012 tutkintokorvauksen määräksi ehdotetaan 64 800 euroa (vuonna 2011 64 700 euroa). Kuukausikorvauksen määräksi ehdotetaan 1 380 euroa (vuonna 2011 1 380 euroa).

1. Lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksen tutkintokorvaus yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille

	1 000 €	Tutkinnot	Tutkinnon hinta
2009 tilinpäätös	69 580	1 085,6	64 700
2010 tilinpäätös	67 900	1 052,7	64 500
2011 TA	70 600	1 090,9	64 700
2012 TAE	73 200	1 129,5	64 800

2. Lääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus

Koulutuskorvaus 1 380 euroa kuukaudessa.

	1 000 €	Laskennalliset koulutuskuukaudet
2009 tilinpäätös	15 182	11 000
2010 tilinpäätös	15 908	11 530
2011 TA	18 000	13 000
2012 TAE	17 620	12 800

3. Hammaslääkärin erikoistumiskoulutuskorvaus

Koulutuskorvaus 1 380 euroa kuukaudessa.

	1 000 €	Laskennalliset koulutuskuukaudet
2009 tilinpäätös	573	415
2010 tilinpäätös	691	500
2011 TA	1 000	720
2012 TAE	850	610

4. Lääkärin perusterveydenhuollon ja siihen rinnastettava lisäkoulutus

Koulutuskorvaus 1 380 euroa kuukaudessa.

	1 000 €	Laskennalliset koulutuskuukaudet
2009 tilinpäätös	13 685	9 920
2010 tilinpäätös	15 043	10 900
2011 TA	17 810	12 900
2012 TAE	16 200	11 740

5. Hammaslääkärin käytännön palvelu ja siihen rinnastettava palvelu

Koulutuskorvaus 1 380 euroa kuukaudessa.

	1 000 €	Laskennalliset koulutuskuukaudet
2009 tilinpäätös	615	446
2010 tilinpäätös	734	530
2011 TA	1 100	800
2012 TAE	900	650

6. THA 14 §:ssä tarkoitettu koulutus

Koulutuskorvaus 1 380 euroa kuukaudessa.

	1 000 €	Laskennalliset koulutuskuukaudet
2009 tilinpäätös	207	150
2010 tilinpäätös	219	160
2011 TA	350	250
2012 TAE	300	210

7. Lisäkorvaus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille hammaslääkärikoulutukseen 100 000 euroa

Itä-Suomen yliopistossa Kuopiossa on aloitettu hammaslääkärikoulutus vuonna 2010. Vuoden 2010 aloituspaikkamäärä on 25 ja vuodesta 2011 lähtien 40. Itä-Suomen yliopiston hammaslääketieteen koulutuksessa tarvittava opetusklinikka on tarkoitus rakentaa uudisrakennuksena. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri vastaa hammaslääketieteen kliinisen hoitoharjoittelun järjestämisestä. Kuopion kaupungin kanssa suunnitellaan omana kustannuspaikkana toimivaa opetusklinikkaa hammaslääketieteen koulutuksen tarpeisiin. Tutkintoon perustuva koulutuskorvaus maksetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille täysimääräisesti vasta vuonna 2019. Erilliskorvaus kompensoi puuttuvaa tutkintoihin ja uusien opiskelijoiden määriin perustuvaa korvausta vuosina 2010–2018. Vuonna 2011 lisärahoitustarve on 100 000 euroa.

8. Yhteenveto

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 109 170 000 euroa seuraavasti:

	€
Lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksen tutkintokorvaus yliopistosairaaloille	73 200 000
Lääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus	17 620 000
Hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille	850 000
Lääkärin perusterveydenhuollon ja siihen rinnastettavan lisäkoulutuk- sen korvaus	16 200 000
Hammaslääkärin käytännön ja siihen rinnastettava palvelu	900 000
THA 14 §:ssä tarkoitettu koulutus	300 000
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	100 000
Yhteensä	109 170 000

Liite 33.60.34

VALTION KORVAUS TERVEYDENHUOLLON TOIMINTAYKSIKÖILLE OIKEUS- PSYKIATRISISTA TUTKIMUKSISTA SEKÄ POTILASSIIRROISTA AIHEUTUVIIN KUSTANNUKSIIN

Momentille ehdotetaan yhteensä 10 000 000 euroa.

1. Korvaus mielentilatutkimuksista ja hoitoseuraamukseen tuomitun hoidosta

Tuomioistuinlaitos voi määrätä rikoksen tehneelle henkilölle tehtäväksi mielentilatutkimuksen. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto määrää, missä mielentilatutkimus tehdään. Mielentilatutkimuksia tehdään kunnallisissa sairaaloissa, valtion mielisairaaloissa ja vankeinhoitolaitoksen sairaaloissa. Mielentilatutkimukset tulee mielenterveyslain 32 §:n mukaan maksaa valtion varoista.

Mielentilatutkimusten laajuustietoja vuosina 2009-2012:

Vuosi	Tutkimusten lukumäärä yhteensä	Kunnallisissa sairaaloissa	Valtion mielisairaaloissa	Vankeinhoitolaitoksen sairaaloissa
2009	120	50	65	5
2010	150	65	75	10
2011 arvio	150	65	75	10
2012 arvio	150	65	75	10

Momentilta korvataan mielentilatutkimustoiminnan menot kuntayhtymien tutkimusyksiköille (HUS/HYKS Psykiatrikeskus, OYS/Psykiatrian klinikka, TAYS/ oikeuspsykiatrian klinikka, Kellokosken sairaala), valtion mielisairaaloille (Niuvanniemen sairaala ja Vanhan Vaasan sairaala) ja vankeinhoitolaitoksen sairaaloille (Turun vankimielisairaala, Vantaan vankilan psykiatrinen sairaalaosasto).

Lisäksi momentilta maksetaan mielenterveyslain 22 §:n mukainen vieraassa valtiossa rangaistukseen tuomitsematta jätetyille määrätty tahdosta riippumaton psykiatrinen sairaanhoito (hoitoseuraamus) valtion mielisairaalassa. Lisäksi momentilta maksetaan ko. henkilön siirtämisestä Suomeen tai Suomesta aiheutuvat kustannukset. Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että menettelystä aiheutuisi valtiolle enintään 30 000 euron vuotuiset menot. Vuonna 2010 ei määrärahaa käytetty.

2. Lasten ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset

Kunta- ja palvelurakennemuutostukseen liittyen rikosten esitutkintaan liittyvien lasten- ja nuorten vaativien oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannukset siirrettiin kunnilta valtion maksettaviksi vuoden 2009 alusta lukien. Laki lapseen kohdistuneen seksuaalirikoksen selvittämisen järjestämisestä 1009/2008 annettiin 19.12.2008. Lain 6 §:n mukaan valtion varoista korvataan sairaanhoitopiirille lain mukaisista tutkimuksista aiheutuvat, toiminnan asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeelliset pidettävät kustannukset. Vuoden 2009 toteutuneet menot olivat 2 995 865 euroa. Määrärahan tarve vuonna 2012 on 4 900 000 euroa.

3. Potilassiirrot 30.9.1996 saakka voimassa olleen sopimuksen mukaan

Suomen ja Ruotsin valtioiden välisen sopimuksen mukaan kunta ja kuntayhtymä saa täyden korvauksen Ruotsista Suomeen hoidettavaksi siirretyn potilaan hoitokustannuksista. Ruotsin valtio korvaa puolet hoitokustannuksista. Sopimuksen voimassaolo lakkasi pohjoismaisen sosi-

aalipalvelusopimuksen tultua voimaan 1.10.1996. Vuosina 1991 - 1996 siirretyistä potilaista valtion maksuvelvollisuus oli vuonna 2010 enää 1 potilaan osalta. Tilanteen arvioidaan jatkuvan samanlaisena vuonna 2012. Yhden potilaan hoitomenoiksi vuodessa on arvioitu 55 000 euroa.

4. Potilassiirrot pohjoismaisessa sosiaalipalvelusopimuksessa

Pohjoismainen sosiaalipalvelusopimus tuli voimaan 1.10.1996, minkä johdosta siirtokäytäntöön tuli muutoksia. Sopimuksen perusteella kummankin maan kunnat sopivat keskenään sopimuksen mukaisten edellytysten täyttävistä siirroista ja niistä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

Sosiaalipalvelusopimuksen toteutumisen edistämiseksi on vuodesta 1999 lukien pitkäaikaispotilaan vastaanottavalle kunnalle/kuntayhtymälle voitu maksaa valtion varoista kertaluonteinen korvaus. Korvauksen maksaa AVI kunnan/kuntayhtymän ilmoituksen perusteella. Korvaus on ollut kertasuoritus, määrältään 25 000 euroa. Pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisien siirtojen korvauksia on maksettu yhden potilaan osalta vuonna 2009. Vuonna 2010 siirtoja ei toteutettu. Korvaus vastaa noin 3 - 6 kk hoitokustannuksia laitoksesta riippuen. Määrärahan tarpeeksi vuonna 2012 arvioidaan 3 siirtoa x 25 000 euroa, yhteensä 75 000 euroa vuodessa.

Yhteenveto:

1. Mielentilatutkimukset ja hoitoseuraamukseen tuomitun menot	4 970 000 euroa
2. Lasten ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset	4 900 000 euroa
2. Potilassiirrot	55 000 euroa
3. Sosiaalipalvelusopimus	75 000 euroa
Yhteensä	10 000 000 euroa

Liite 33.60.35

VALTIONOSUUS KUNNILLE PERUSTOIMEENTULOTUEN KUSTANNUKSIIN

Toimeentulotukea koskevat säännökset sisältyvät toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997) ja asetukseen (66/1998).

Toimeentulotuen myöntäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä osana niiden sosiaalihuoltoa. Tuen myöntää sen kunnan toimielin, jonka alueella henkilö tai perhe vakinaisesti oleskelee. Toimeenpanotehtävistä huolehtii kunnassa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettu monijäseninen toimielin. Toimielimen päätösvaltaa voidaan siirtää johtosäännöllä toimielimen alaisille viranhaltijoille ja käytännössä viranhaltijat tekevät nykyisin toimeentulotukipäätökset.

Hallitusohjelman mukaan ”Toimeentulotuen perusosaa korotetaan 6 prosentilla 1.1.2012 alkaen. Lisäksi yksinhuoltajien toimeentulotuen korottamiseen kohdennetaan 5 milj. euroa.”

Ohjelman liitteen 2 mukaan perusturvan parantamisen osana toimeentulotuen perusosaa korotetaan noin 6 %:lla ja kohdennetaan erityistä tukea yksinhuoltajille. Menojen uudelleenkohdennus on yhteensä 44 milj. euroa vuodessa. Asumistuki uudistuksen vuoksi valtiolle arvioidaan syntyvän 30 milj. euron vuotuinen säästö, kun vuonna 2013 voimaan tuleva uudistus on kokonaisuudessaan voimassa. Säästöt toteutuvat asumistuen tarkistuksen mukaisessa aikataulussa, joten vuonna 2012 tästä aiheutuvan säästön arvioidaan olevan 2 milj. euroa ja vuonna 2013 18 milj. euroa. Lisäksi perusturvan korotuksen johdosta toimeentulotukeen arvioidaan syntyvän 45 milj. euron vuotuinen säästö, josta tälle momentille kohdistuu 22,5 milj. euroa.

Uudistus toteutetaan muuttamalla toimeentulotukilain 9 §:ää, joka määrittelee yksin asuvan henkilön tai yksinhuoltajan perusosan määrän. Muiden henkilöiden perusosa määritetään yksin asuvan henkilön perusosasta perhesuhteiden ja yhteistaloudessa asumisen sekä lasten osalta lasten iän ja lukumäärän mukaan. Vuonna 2011 yksin asuvalla henkilöllä ja yksinhuoltajalla toimeentulotuen perusosa kuukautta kohti on 419,11 euroa.

Toimeentulotukilain 9 a §:n mukaan perusosan määriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Toimeentulotukilain 9 §:ssä säädetty perusosien määrät vastaavat sitä kansaneläkeindeksi pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Toimeentulotukeen oikeuttaviin menoihin sisältyvät kiinteämääräiseen perusosaan luettavat menot sekä tarpeellisen suuruusina huomioon otettavat muut menot. Toimeentulotuki muodostuu perustoimeentulotuesta, täydentävästä toimeentulotuesta ja ehkäisevästä toimeentulotuesta.

Perustoimeentulotuki muodostuu perusosasta, asumistukilain 6 §:ssä tarkoitetuista asumismenoista ja muista asumismenoista sekä vähäistä suuremmista terveydenhuoltomenoista. Täydentävä toimeentulotuki muodostuu lasten päivähoitomenoista sekä henkilön tai perheen erityisistä olosuhteista ja tarpeista johtuvista erikseen harkituista menoista. Perustoimeentulotuen rahoituksesta vastaavat valtio ja kunnat yhtä suurin osuuksin. Muut kuin perustoimeentulotuen myöntämisestä aiheutuvat menot kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) mukaisen valtionosuusjärjestelmän piiriin.

Toimeentulotuen määrä on toimeentulotukilain mukaan määriteltyjen menojen sekä käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotus. Toimeentulotuen perusosa on laskennallinen oletama eri henkilöryhmien vähimmäiskulutustasoa vastaavien, jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvien menojen suuruudesta. Perusosalla katettavista menoista säädetään lain 7 a §:ssä. Uudistuksessa nojaututaan sosiaali- ja kuluttajatutkimuksen tietoihin.

Hallituksen esitys annetaan muiden budjettilakien yhteydessä ja uudistus tulisi voimaan 1.1.2012.

Toimeentulotukea sai vuonna 2010 noin 241 500 kotitaloutta ja 382 000 henkilöä. Toimeentulotuen kokonaismenot olivat 631,6 milj. euroa. Sekä menojen että asiakaskotitalouksien määrän kasvun arvioidaan olleen 1 % suhteessa edellisvuoteen.

Perustoimeentulotukea saavia kotitalouksia arvioidaan vuonna 2012 olevan noin 240 000. Yksinhuoltajaperheitä on noin 28 400. Yksinhuoltajille kohdistetun korotuksen toimeenpanemiseksi perustetaan uusi perusosa yksinhuoltajille. Hallitusohjelman mukainen kuuden prosentin korotus sovitetaan kaikkiin perusosiin niiden välisten suhteiden mukaisesti.

Liite 33.60.36**VALTIONAVUSTUS SAAMENKIELISTEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TURVAAMISEKSI**

Valtion talousarviossa on vuodesta 2002 lähtien myönnetty budjettivuodeksi kerrallaan erillinen valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueella. Vuosina 2002 ja 2003 määrärahan suuruus oli 200 000 euroa ja vuodesta 2004 alkaen vuosittain 600 000 euroa.

Saamelaisten kotiseutualue muodostuu Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueista sekä Soddankylän kunnassa sijaitsevasta Lapin paliskunnan (Vuotso) alueesta. Valtionavustus kohdentuu kaikilla saamelaiskielillä tuotettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kustannuksiin. Saamelaiskäräjien mukaan saamenkielisen sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen osoitettu erillismääräraha on edistänyt saamelaisväestön kielellisten ja kulttuuristen perusoikeuksien turvaamista saamelaisten kotiseutualueella.

Valtionavustuspäämäärärahan painopisteiksi vuonna 2012 tultaneen valitsemaan vanhustenhuolto. Palvelutuotannosta vastaavat pääosin kunnat. Joitakin palveluja tuottavat myös järjestöt ostopalveluina. Parhailtaan selvitetään myös mahdollisuuksia ostaa saamenkielisiä sosiaali- ja terveyspalveluja Norjasta ja Ruotsista.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää momentin 33.60.36 määrärahaksi 600 000 euroa vuodelle 2012.

Liite 33.60.37**VALTIONAVUSTUS KUNNILLE SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KORJAUSHANKKEISIIN**

Valtion vuoden 2010 talousarviossa myönnettiin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle yhteensä 10 milj. euron määräraha sosiaali- ja terveydenhuollon homekorjaushankkeita varten. Avustukset oli tarkoitettu päiväkotien, vanhainkotien ja terveyskeskusten homekorjauksia varten osana valtioneuvoston elvytystoimia. Määräraha myönnettiin valtuutena siten, että avustus hankkeisiin maksetaan aikaisintaan vuonna 2012.

Valtionapuviranomaisina päätöksissä toimivat aluehallintovirastot, joille määräraha jaettiin alueen väestömäärän suhteessa koko maan väkimäärään ja jotka tekivät avustuksen myöntämispäätökset. Valtionavustusten myöntämisessä noudatettiin soveltuvin osin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 20–30 §:ien mukaista menettelyä.

Aluehallintovirastot ovat vuoden 2010 aikana tehneet myöntämispäätökset koko valtuudesta siten, että päätös on myönnetty 31 peruskorjaushankkeeseen. Valtuudesta arvioidaan noin 8,2 milj. euroa tulevan maksettavaksi vuoden 2012 aikana ja 1,8 milj. euroa vuoden 2013 aikana.

Myönnetyn valtuuden maksamiseksi sosiaali- ja terveysministeriö esittää 10 milj. euron ottamista vuoden 2012 talousarvioon 3-vuotisena siirtomäärärahana, jolloin avustukset maksetaan vuosina 2012–2013.

Liite 33.60.40

VALTION RAHOITUS LÄÄKÄRI- JA LÄÄKINTÄHELIKOPTERITOIMINNAN MENOIHIIN

Terveystalolaki (1326/2010) on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011. Terveystalolain nojalla ensihoitopalvelut järjestetään uudella tavalla ja järjestämisvastuu siirtyy sairaanhoitopiirille. Terveystalolain 46 §:n mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirin kuntayhtymien on sovittava ensihoitokeskuksen tehtävien järjestämisestä erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Ensihoitokeskuksen tehtävänä on mm. suunnitella ja päättää lääkärihelikopteritoiminnasta alueellaan.

Lääkärihelikopteritoiminta on siirretty vuoden 2011 valtion talousarviossa valtion rahoitettavaksi. Toiminnan hallinnointia hoitaa yliopistollisten sairaanhoitopiirien yhdessä omistama HEMS Hallinnointi Oy (jäljempänä FinnHEMS). FinnHEMS on käynnistänyt kilpailutuksen, jonka tarkennettu määräaika on 13.6.2011. Hankintapäätös on tarkoitus tehdä 17.6.2011. Tavoitteena on, että kilpailutuksen mukainen toiminta käynnistyy vuoden 2012 alusta. Selvitysten mukaan vain kuuden yksikön malli turvaa palvelun koko maan alueella. Tukikohtien täsmällisistä sijoituspaikoista päättävät erityisvastuualueiden ensihoitokeskukset kuultuaan FinnHEMS:ta.

Vuosi 2011 on siirtymäkausi, jonka aikana lääkärihelikopteritoiminta hoidetaan sopimalla siitä nykyisten lääkäri- ja pelastushelikopteritukiyhdistysten kanssa. Vuoden 2012 alusta FinnHEMS ottaa vastatakseen kaikki ne tehtävät, jotka on määritelty ministeriön ja hankkeen välisessä aiesopimuksessa 10.5.2010. Tukiyhdistysten kanssa tehtyjä rahoitussopimuksia ei jatketa 1.12.2011 jälkeen, mikä on tukiyhdistyksille ilmoitettu rahoitussopimusten mukaisesti 1.5.2011 mennessä. Valtion rahoitettaviksi tarkoitettujen toimintojen (lentotoiminta, tukikohdat, hallinnointi ja kertaluonteiset kulut) rahoituksen on tällöin tultava kokonaan valtion talousarviosta. Tukiyhdistysten kautta rahoitusta ei enää kierrätetä eikä helikopteritoiminnan ylläpidossa tukeuduta kansalaiskeräysvaroihin.

Valtioneuvoston kehyspäätökseen 30.3.2010 vuosille 2011–2014 sisältyy uusi momentti 33.01.26 Valtion rahoitus lääkärihelikopteritoiminnan menoihin, jolle on osoitettu 11,8 milj. euroa/v vuosina 2011–2014. Momentin numero on vuoden 2011 talousarviossa muutettu numeroksi 33.60.40. Määräraha on 11 800 000 euroa, ja se perustui helikopterilentopalvelun vuoden 2009 kustannuksiin, jotka on kilpailutettu vuonna 2004.

Nyt päättymässä olevan vuoden 2011 kilpailutusprosessin aikana on käynyt ilmeiseksi, että alustavien tarjousten perusteella laskettu kustannustaso on valtion kehyspäätökseen nähden olennaisesti korkeampi. Vuonna 2009 eri lähteet ovat arvioineet, että toiminnan silloinen kokonaiskustannus on ollut noin 17–18 milj. euroa. Määrärahan ylitys budjetissa varattuun rahaan verrattuna johtuu siitä, että aiemmin ei ole huomioitu FinnHEMS:n kokonaiskustannuksia; erilaista verokohtelua, tukikohtia, maayksiköitä ja hallintoa sekä lentopalvelun kustannustason kasvua alkaen vuodesta 2004. Nyt kilpailutettava lentopalvelu perustuu terveydenhuollon tekemisiin selvityksiin ja terveydenhuollon itsensä asettamiin toiminnallisiin vaatimuksiin (luotettavuus tms.). Vaikka 13.6. saapuvien lopullisten tarjousten mukainen hankintapäätös tehdään 17.6., ei sopimusta voida solmia ennen kuin markkinaoikeus on ratkaissut valitukset. Tilapäinen sopiminen lisää osaltaan kertaluonteisia ja etupainotteisesti realisoituvia koulutus- ym. kuluja (ref. seuraava kappale).

FinnHEMS on toimittanut sosiaali- ja terveysministeriölle kilpailutusprosessiin perustuvat kustannuslaskelmat ja pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriötä linjaamaan tulevien vuosien rahoituskehystä mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kesäkuun 2011 alkupuolella, jotta hankintapäätös voitaisiin tehdä tuleville vuosille. Lisäksi toiminnan tukikohtien toteutuksella on kii-

re, jotta yhtiö kykenee ottamaan vastuun lääkäri- ja lääkäintähelikopteritoiminnasta 1.1.2012 alkaen.

Lääkäri- ja lääkäintähelikopteritoiminnan kustannukset 2011–2017:

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lentotoiminta							
	Lentopalvelu	23,40	24,10	24,83	25,57	26,34	27,13
	Polttoaine	0,74	0,74	0,74	0,74	0,74	1,11
	Koulutuskulut						
Tukikohdat							
	Tukikohtien ylläpito	1,20	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24
	Kertaluont.kulut						
	Suunnittelu, luvitus						
	Maayksiköt	0,15	0,15	0,16	0,16	0,17	0,17
Hallinto		1,27	1,31	1,35	1,35	1,35	1,35
Yhteensä		26,76	27,54	28,31	29,06	29,83	30,99

Lentopalvelu

Esitarjosten mukaan tehtyjen skenaarioiden keskiarvo kuuden tukikohdan osalta (oletuksena, että kustannustaso kohoaa 3 % vuodessa palkat etc)

Polttoaine

Uudessa mallissa polttoaine hallinnointiyhtiön kulu, jotta lentoyhtiön ei tarvitse hinnoitella polttoaineen hintaan liittyvää potentiaalista riskiä (oletus 5 vuotta 1 EUR / kg ja 5 vuotta 1,5 EUR / kg) kokonaiskulut per vuosi 2 461 h * 300 kg

Tukikohdat

Sisältää kiinteistöjen vuokran, ylläpito- ja käyttökulut sekä pohjoisen alueen tukipalvelujen kehittämisen (lentotoiminnan tukipalveluita; mm tankkaus, sääpalvelut, lähestymismenetelmät tms, joka tukee viranomaislentotoimintaa terveydenhuollon tarpeisiin). Arvio on tehty kuuden tukikohdan osalta, johtuen nykyisestä valtionavustuspäätöksestä ei huomioitu muuta rahoitusvaihtoehtoa kuin vuokraus - yhtiön kannalta olisi taloudellisempaa omistaa.

Maayksiköt

Auton hinta varusteltuna 60 000 euroa; tarvitaan 7 kpl (tukikohtia 6, yksi vara-auto = yhteensä 7), uusitaan neljän vuoden välein (johtuen nykyisestä valtionavustuspäätöksestä huomioitu vain leasing rahoitus - yhtiön kannalta olisi taloudellisempaa omistaa)

Hallinto

Perustana on FinnHEMS 2011 budjetti 3% indeksikorotuksin. Vuonna 2012 hallintokulujen osuus on noin 4,7 % yhtiön alustavasta budjetista. FinnHEMS on asiantuntijaorganisaatio, ja sen suurin kuluerä on asiantuntijoiden palkat, jotka ovat sivukuluineen noin 35 % hallintokuluista (hallinnolliset palkkakulut 1,5 % yhtiön kokonaiskuluista). 25 % hallintokuluista koostuu ostopalveluna toteutettavista asiantuntijapalveluista (mm. lainopilliset palvelut), joiden osalta varaus on käynnistysvaiheen vv. 2012–2014 aikana normaalia suurempi. Palveluiden ostaminen on kustannustehokkain vaihtoehto. Loppu hallintokuluista aiheutuu mm. yhtiön toimitiloista, ICT-kuluista, henkilöstön täydennyskoulutuksesta, ulkoistetusta kirjanpidosta ja viestinnästä sekä matkakustannuksista.

Määrärahatarve vuosille 2012–2015 muodostuu seuraavaksi:

- 1) Vuoden 2012 talousarvio 26 800 000 euroa
- 2) Kehyksiin vuosille 2013–2015 esitetään määrärahaa seuraavasti:

2013	27 500 000 euroa
2014	28 300 000 euroa
2015	29 000 000 euroa.

Liite 33.60.63**VALTIONAVUSTUS SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUSTEN TOIMINTAAN**

Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät on määritelty laissa (1230/2001) ja maantieteelliset toimialueet asetuksessa (1411/2001). Osaamiskeskuksia on yhdeksän, ja ne noudattavat maakuntarajoja kattaen koko maan. Osaamiskeskuksessa työskentelee noin 130 henkilöä, joista kaksi kolmasosaa on määräaikaisessa työsuhteessa. Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta käynnistyi pysyvänä toimintana vuoden 2002 alusta.

Momentille esitetään myönnettäväksi 3 500 000 euroa.

Liite 33.60.64**VALTION KORVAUS RIKOSASIOIDEN SOVITTELUN JÄRJESTÄMISEN KUSTANNUKSIIN**

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (1015/2005) on tullut voimaan 1.1.2006. Laissa tarkoitettut palvelut on tuotettava kesäkuun 2006 alusta lukien. Aluehallintovirastot ovat velvollisia järjestämään sovittelutoiminnan siten, että palvelua on saatavissa asianmukaisesti toteutettuna alueen kaikissa kunnissa. Lain 12 §:n 1 momentin mukaan sovittelutoiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Korvauksen yhteismäärä jaetaan aluehallintovirastojen kesken käytettäväksi sovittelutoiminnan järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (267/2006) 4 §:ssä säädetään tarkemmin korvauksen määräytymisestä ja jakamisesta aluehallintovirastoille.

Sovittelutoiminnan johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Aluehallintovirastot vastaavat siitä, että sovittelua on riittävästi saatavilla viraston toimialueella. Tästä aluehallintovirastot vastaavat tekemällä toimeksiantosopimuksen kunnan tai muun palveluntuottajan kanssa. Palvelun tuottamisessa haetaan riittävän laaja väestöpohja esimerkiksi seudullisella yhteistyöllä. Valtio korvaa palvelun tuottajalle kustannukset valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaisin perustein.

Palveluntuottajille aiheutuvien kustannusten korvaaminen edellyttää vuositasolla 6 300 000 euron määrärahan varaamista valtion talousarvioon sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Lisäksi lain toimeenpano edellyttää, että valtionvarainministeriön pääluokkaan sisältyy määräraha aluehallintovirastojen henkilöstöresursseja ja tarvittavia toimintamenoja varten.

Momentin määrärahaksi vuonna 2012 ehdotetaan 6 300 000 euroa.

Liite 33.70.01**TYÖSUOJELUN ALUEHALLINTOVIRANOMAISTEN TOIMINTAMENOT****Harmaan talouden torjuntaohjelman toimeenpano**

Hallitusohjelman mukaan hallitus jatkaa talousrikollisuuden viidennen torjuntaohjelman toimeenpanoa ja aloittaa välittömästi kuudennen toimenpideohjelman valmistelun. Toimenpideohjelman esitellään eduskunnalle vuoden 2011 loppuun mennessä ja toteutetaan viipymättä.

Valvovien viranomaisten, kuten työsuojelun, verohallinnon ja keskusrikospoliisin, resursseja vahvistetaan. Ulkomaalaistarkastajien määrää lisätään harmaan talouden torjuntaohjelman mukaisesti.

Ehdotetaan, että ulkomaalaislain valvontaresursseja lisätään 9 henkilötyövuodella vuoden 2012 alusta lukien ja henkilöstön palkkaus- ja muihin menoihin varataan (9 x 70 000 euroa) 630 000 euroa.

Harmaan talouden torjunnan tehostaminen

Hallitusohjelman mukaan talousrikollisuuden kiinnijäämisriskin nostaminen edellyttää riittäviä viranomaisresursseja muiden viranomaistahojen ohella myös työsuojelun valvontaan. Hallitus toteuttaa ”Talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuminen rakennus- ja majoitus- ja ravitsemisalalla” -työryhmän ehdotukset kolmikantaisen valmistelun pohjalta.

Mainittu työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä on ehdottanut mm., että tilaajavastuulain valvontaresursseja lisättäisiin 18 henkilötyövuodella siten, että lain valvontaan olisi käytävissä yhteensä noin 30 henkilötyövuotta (TEM:n julkaisuja 17/2011).

Ehdotetaan, että tilaajavastuulain valvontaresursseja lisätään 18 htv:lla vuoden 2012 alusta lukien ja henkilöstön palkkaus- ja muihin menoihin varataan (18 x 70 000 euroa) 1 260 000 euroa.

Vera-tietojärjestelmän ylläpito ja jatkokehitys

Valtimo-tietojärjestelmähankkeessa rakennetaan vuosina 2008–2012 työsuojelun tiedonhallinnan järjestelmä, Vera-järjestelmä, joka kokoaa yhteen työsuojelun valvontaa, toimintaympäristöä sekä johdon raportointia koskevat tietotarpeet. Valtimo-hanketta varten on vuosien 2009, 2010 ja 2011 talousarvioissa siirretty momentilta 28.40.21 kertamenoina 1 300 000 euroa. Lisäksi momentilta 33.70.01 on hanketta rahoitettu noin 300 000 eurolla. Valtimo-hankkeen rakentamisen kokonaismenot v. 2008–2012 arvioidaan olevan noin 1 600 000 euroa.

Vera-järjestelmä on tarkoitus ottaa tuotantokäyttöön vuonna 2012. Järjestelmän ylläpitoa, jatkokehittämisen ja muihin järjestelmiin tehtäviä integraatioita varten ehdotetaan 207 000 euroa vuodelle 2012.

Laskelma: Vera tietojärjestelmän ylläpito ja jatkokehitys v. 2012 - 2015				
Vera Ylläpito	2012	2013	2014	2015
Sovelluksen ylläpito / v	14 000	14 000	14 000	14 000
Lisenssit	0	0	0	0
Ohjelmistoalustan ylläpito	16 000	16 000	16 000	16 000
Palvelimet	6 000	6 000	6 000	6 000
Tietokantalisenssi, testi		5 000	5 000	5 000
arvio: Tietokantalisenssi, tuotanto		5 000	5 000	5 000
RedHat EL5.5 lisenssi (testi)		150	150	150
arvio: RedHat EL5.5 lisenssi (tuotanto)		150	150	150
Topaasi lisenssi	1 000	1 000	1 000	1 000
Vera-ylläpito yhteensä	37 000	47 300	47 300	47 300
Vera jatkokehitys	2012	2013	2014	2015
Jatkokehitys, toimittajasopimukset				
Vera valvonta 2 viimeinen maksuerä		44 000		
arvio Vera valvonta 1 (vtk) viimeinen maksuerä		10 000		
arvio Vera valvonnan tiedonkeruu viimeinen maksuerä			10 000	
arvio Vera raportointi viimeinen maksuerä			10 000	
arvio Vera asiointi viimeinen maksuerä			10 000	
Jatkokehitys työ / v				
- neljä ensimmäistä vuotta	135 000	135 000	135 000	135 000
seuraavat vuoden / v				
Integraatiot				
Valda (v 2013)	20 000			
Valtiokonttori		15 000		
Keva	15 000			
Verottaja		15 000		
Muut integraatiot			30 000	30 000
Vera jatkokehitys yhteensä	170 000	219 000	195 000	165 000
Vera- ylläpito ja jatkokehitys yhteensä	207 000	266 300	242 300	212 300

Liite 33.70.20**ROKOTTEIDEN HANKINTA****Perusteet**

Menojen pohjana on käytetty STM:n asetuksia yleisten vapaaehtoisten rokotusten järjestämisestä. THL:n lääketukkauppa hankkii kaikki kansallisen rokotusohjelman rokotteet sekä muutamia harvinaiset rokotteet ja seerumit ulkomailta.

Budjettiesitykseen sisältyvien rokotteiden vuosikustannukset perustuvat kustannusarvioon, koska rokotteiden lopullinen hankintahinta selviää vasta hankintakilpailun jälkeen. Rokotteiden hankintasopimukset ovat tähän mennessä olleet kaksivuotisia ja tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan hintaa on maailmanlaajuisen kysynnän ja tarjonnan sekä valmistajien keskinäisen kilpailun takia vaikea ennustaa varsinkin uusien rokotusohjelmaan liitettävien rokotteiden kohdalla. Yllämainituista syistä rokotusohjelman todelliset kustannukset voivat poiketa seuraavan vuoden budjettiesityksestä. Myös rokotusohjelmassa olevien rokotteiden käyttöön ja annosmääriin liittyvillä muutoksilla voi olla hetkellisiä kustannusvaikutuksia ylös- tai alaspäin. Budjettiesityksen rokotekustannukset on arvioitava turvallisella marginaalilla, jotta rokotusohjelman toteutus ei vaarantuisi eikä budjettia ylitettäisi yllättävissäkään tilanteissa.

Peruslaskelma:

Pneumokokkirokotehankinnan kustannusarviot vuosille 2011 ja 2012 ovat myös edullisen ostosopimuksen ansiosta alkuperäisiä arvioita huomattavasti alhaisempia. Peruslaskelmaa on tälle vuodelle tarkistettu 3,5 miljoonan euron vähennyksellä (VN kehyspäätös 23.3.2011 26 390 000 euroa, uusi peruslaskelma 22 890 000 euroa).

TBE-rokotuksia on STM:n asetuksella päätetty jatkaa Ahvenanmaalla seuraavat viisi vuotta. Rokotehankinnan kustannusarvio on kokonaisuudessaan 350 000 euroa.

Kausi-influenssarokoteriskiryhmään kuuluvien > 65-vuotiaiden määrä ennustetaan lisääntyvän. STM:n asetuksessa määritetyt uudet kohderyhmät lisäävät myös kausi-influenssarokotteen hankintakustannuksia 300 000 eurolla 2012.

Rokotusten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden seurantarjestelmien kehittäminen. Asianmukaisin rokotusten seurannan työkalu on tällä hetkellä sähköinen rokotusrekisteri. Rokotusrekisterin mahdollistaa eri rokotuksia saaneiden tunnistamisen ja rokottamista mahdollisesti seuranneiden terveydenhuoltopalvelujen käyttöön johtaneiden häiritsevien tapahtumien löytämisen terveydenhuollon rekistereistä. Edelleen vertaamalla rokotettujen ja rokottamattomien henkilöiden rokotuksin estettävissä olevien avoheitokäyntien ja sairaalahoitojen määrää rokotteen käytännön hyödyt väestössä voidaan luotettavasti todeta. Edellä mainitut asiat ovat ratkaisevan tärkeitä sekä rokotuskattavuuden ylläpitämiseksi että rokotusohjelman vaikuttavuuden arvioimiseksi. Vuotuiset kustannukset ovat n. 50 000 euroa.

Liite 33.70.50**TERVEYDEN EDISTÄMINEN**

Valtion vuoden 2011 talousarvion momentin 33.70.50 (terveyden edistäminen) määräraha on 5 200 000 euroa. Määrärahalla rahoitetaan yhteensä 59 terveyden edistämisen hanketta. Hankesuunnitelmien mukaan 46 hanketta jatkuu vuonna 2012.

Talousarviokehyksessä vuosille 2012–2015 momentin määräraha vuodelle 2012 on 5 700 000 euroa.

Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan terveyden edistämisen määrärahoista menosäästö on 2 000 000 euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää, että menosäästö tehtäisiin asteittain siten, että momentin määrärahasta vähennettäisiin 1 000 000 euroa vuonna 2012, 500 000 euroa vuonna 2013 ja 500 000 euroa vuonna 2014. Siten momentin määräraha vuosina 2014 ja 2015 olisi 3 700 000 euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö perustelee määrärahan asteittaista supistamista sillä, että näin terveyden edistämisen määrärahalla rahoitettava hanketoiminta voitaisiin sopeuttaa määrärahan supistukseen. Mikäli menosäästö tehtäisiin täysimääräisenä jo vuonna 2012, se merkitsisi hanketoiminnan voimakasta supistamista eikä uusia hankkeita voitaisi käynnistää lainkaan. Käynnissä olevien ja jatkuvaksi suunniteltujen hankkeiden rahoitusta pitäisi vähentää. Joidenkin hankkeiden rahoitus jouduttaisiin keskeyttämään kokonaan ja hankkeiden toteuttajat joutuisivat vähentämään henkilöstöä. Seurauksena tästä olisi se, että hankkeista ei saataisi suunniteltuja tuloksia, hyötyjä ja vaikutuksia päihteiden käytön ja tupakoinnin ehkäisyyn ja muuhun terveyden edistämistyöhön.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää vuoden 2012 talousarvioon 4 700 000 euron suuruista määrärahaa momentille 33.70.50 (terveyden edistäminen).

Liite 33.70.51

VALTION KORVAUS TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSESTA AIHEUTUVIIN KUSTANNUKSIIN

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta on tehostettu vuosina 2005–2009 voimassa olleen ns. muutoslain perusteella osoitetuilla lisävoimavaroilla. Koulutuspaikoista yli puolet on yksityisellä sektorilla, mikä on tullut näin koulutusta tukevan lain piiriin. Lakia on jatkettu vuosille 2010–2013 ns. rahoituslakina. Lain turvin on saatu seuraavat koulutusta tehostavat osatekijät kuntoon: Työterveyshuollon koulutusyksiköissä toimii 290 kouluttavaa työterveyshuollon erikoislääkärinä, jotka kouluttivat vuonna 2010 yliopistoissa kirjoilla olevaa 683 erikoistuvaa lääkäriä. Kuhunkin viiteen koulutusta antavaan yliopistoon on perustettu työterveyshuollon kliinisen opettajan/yliopisto-opettajan määräaikaiset toimet, Työterveyslaitokselle on perustettu 11 erikoistuvan lääkärin ja 3 kouluttajalääkärin tointa. Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston toimintaa on kehitetty voimakkaasti. Käytössä on n. 40 verkkokurssia/oppimisyhteisöä, joiden käyttö on koko ajan lisääntymässä. Näiden tukitoimien avulla työterveyshuollon erikoislääkäritutkintojen määrä onkin saatu nostettua 2000-luvun alun n. 35:stä nykyiseen noin 50:een/v.

Suomen Lääkäriliiton lääkärirekisterin mukaan vuoden 2010 alussa työikäisiä työterveyshuollon erikoislääkäreitä oli yhteensä 724. Heidän ikäjakaumansa perusteella heistä noin 248 (34 %) saavuttaa eläkeiän tulevan 10 vuoden kuluessa. Sitä seuraavien kymmenen vuoden kuluessa 65 vuoden iän saavuttaa 338 työterveyshuollon erikoislääkärinä. Myös osa-aikatyön lisääntyminen yleistyy ja pienentää kokoaikaiseksi laskettua työpanosta.

Aiemmin mainittu noin 50 erikoislääkärin vuosittainen valmistuminen ei riitä tulevaisuudessa korvaamaan eläkkeelle siirtymisestä, siirtymäsäännöksen perusteella päteväna toimineiden korvaamisesta sekä osa-aikatyön lisääntymisestä aiheutuvaa työterveyshuollon erikoislääkäritarvetta.

Määrärahan suuruus on ollut vuoteen 2010 asti 2,7 milj. €/v, vuoden 2011 määräraha on 2,9 milj. €. Asetuksen 1 §:ssä määrärahan laskennallisena perustana on ollut erikoislääkäritutkinnon EVO -korvaus 64 800 € jonka perusteella laskettu määrärahan tarve noin 50 valmistuvaa kohti olisi n. 3,3 milj. €. Toisaalta asetuksessa on määritelty että yksityisille koulutuspaikoille voidaan maksaa enintään 1 500 €/koulutuskuukausi ja koulutuskuukausien yhteismäärä voi olla enintään 1 375/v. Tähän asti koulutuskuukausia ei ole käytetty täysimääräisesti, eikä niiltä ole haettu täysiä korvauksia. Näköpiirissä oleva eläköitymiskehitys ja tietoisuuden lisääntyminen korvausjärjestelmästä lisää kuitenkin koko ajan korvausten hakua ja tänä vuonna ennuste onkin jo 3,3 milj. €kokonaiskuluista, jotka voidaan maksaa käytettävissä olevien siirtomäärärahojen turvin.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitus tulisi turvata vuoden 2013 jälkeen pysyvällä lainsäädännöllä. Koulutuksen turvaaminen on erityisen tärkeää, koska eläköitymisprosessi vaatii uuden sukupolven kouluttamista tehtävään ja mikäli työterveyshuollon palvelurakenteessa tapahtuu tulevina vuosina yksityistymistä, osa tämän koulutustuen tarpeesta siirtyy rahoituslain puolelle. Lähitulevaisuudessa erityisenä lisähaasteena ovat työelämän kehittämistyöryhmien tekemät esitykset työterveyshuollon tehtävistä työssä jaksamisen tukemisessa ja työurien pidentämisessä. Tässä tehtävässä tarvitaan osaavia, työterveyshuollon ammattilaisiksi koulutettuja lääkäreitä, jotka tuntevat työterveyshuollon nykyiset vaatimukset ja osaavat toimia kehittämisen johtajina.

Yhteenveto

- Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta on tehostettu erillislainsäädännöllä vuosina 2005–2010 määrällisesti n. 35:stä noin 50 tutkintoon/v.
- Työterveyshuollon erikoislääkäreiden lisääntyvä vanhuuseläkkeelle siirtyminen ja työelämän kehittämistyöryhmien tekemät esitykset työterveyshuollon tehtävistä työssä jaksamisen tukemiseksi ja työurien pidentämiseksi aiheuttavat sen, että työterveyshuollon erikoislääkäreiden koulutusta tulee lisätä entisestään.

Liite 33.70.52**VALTIONAVUSTUS UKK -INSTITUUTIN TOIMINTAAN****Momentin määrärahalajin muuttaminen**

Laki valtionavusta Urho Kekkosen kuntoinstituuttisäätiön toimintaan tuli voimaan 1.1.2011. Lain mukaan valtion talousarvioon otetun määrärahan puitteissa valtionavustus voidaan myöntää Urho Kekkosen kuntoinstituuttisäätiölle toimintaan, jonka tarkoituksena on yksilön ja väestön terveyden, toimintakyvyn ja omatoimisen terveydenhoidon sekä terveyttä edistävän liikunnan edistäminen, kehittäminen ja tutkimus. Lain mukaan valtionavustuspäätöksen tekee sosiaali- ja terveysministeriö ja päätöksen valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Valtion vuoden 2011 talousarviossa momentilla 33.70.52 (valtionavustus UKK -instituutin toimintaan) on 1 100 000 euron suuruinen kiinteä määräraha. Avustus on yleisavustus UKK -instituutin koko vuoden toimintaan. Määrärahalajin vuoksi avustuksen viimeinen erä joudutaan maksamaan jo toimintavuotta seuraavan vuoden tammikuun alussa, jolloin on saatavissa vain talousarvion toteutumisarvion, koska UKK -instituutin tilinpäätös valmistuu toimintavuotta seuraavan vuoden maaliskuussa.

Momentin määrärahalaji ehdotetaan muutettavaksi 2-vuotiseksi siirtomäärärahaksi, koska se helpottaisi määrärahan käytön hallinnointia. Mikäli määrärahalaji muutettaisiin 2-vuotiseksi siirtomäärärahaksi, niin maaliskuussa voitaisiin tehdä lopullinen valtionavustuspäätös, joka perustuu tilinpäätökseen ja josta on saatu tilintarkastajan lausunto. Tuolloin voitaisiin maksaa myös valtionavustuksen viimeinen erä.

Liite 33.80.40

VALTION KORVAUS MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUSPALVELUJEN KUSTANNUKSIIN

1. Toiminnan laajuus

	2009 toteutunut	2010 toteutunut	2011 arvio	2012 arvio
Vuosiloma				
Palvelujen käyttäjät	27 119	25 785	24 700	23 650
Lomituspäivät	673 194	653 230	630 000	606 000
Lomituspv/käyttäjä	24,82	25,33	25,51	25,62
Lomitustunnit	4 436 345	4 354 249	4 246 200	4 132 900
Lomituspv. keskim. kesto tunteina	6,59	6,67	6,74	6,82
Sijaisapu				
Palvelujen käyttäjät	11 329	10 676	10 300	10 000
Lomituspäivät	474 481	456 532	443 000	435 000
Lomituspv/käyttäjä	41,88	42,76	43,01	43,50
Lomitustunnit	3 277 093	3 163 369	3 101 000	3 075 500
Lomituspv. keskim. kesto tunteina	6,91	6,93	7,00	7,07
Tuettu maksullinen lomittaja- apu				
Palvelujen käyttäjät	13 180	12 834	12 550	12 250
Lomituspäivät	107 709	104 346	104 200	103 000
Lomituspv/käyttäjä	8,17	8,13	8,30	8,41
Lomitustunnit	718 363	702 245	709 600	708 640
Lomituspv. keskim. kesto tunteina	6,67	6,73	6,81	6,88

2. Toiminnan bruttomenojen kehitys

	2009 toteutunut	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Paikallisyksikön järjestämät lomitukset				
Lomittajien palkat	134 953 773	137 309 700	136 083 000	140 799 000
Sos. vakuutusmaksut	42 195 503	43 775 000	46 809 000	44 879 000
Muut palvelujen ostot: koulutus, työterveyshuolto, matkat, puh.	19 858 143	19 400 000	19 760 000	19 835 000
Aineet ja tarvikkeet	1 062 476	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Muut menot	2 573 502	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Paikallisyksikön lomitukset yh- teensä	200 643 397	204 184 700	206 352 000	209 213 000
Ostopalvelut	7 505 337	8 633 000	9 204 000	9 740 000
Yrittäjien järjestämät	7 442 155	7 800 000	8 200 000	8 600 000
Bruttomenot yhteensä	215 590 889	220 617 700	223 756 000	227 553 000

3. Toiminnan sisäisten tulojen kehitys

	2009 toteutunut	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Yrittäjien rahoitus				
Sijaisapumaksut	16 863 068	17 100 000	17 601 000	18 329 000
Tuetun lomittaja-avun maksut	6 932 361	7 444 000	7 514 600	7 505 000
Maksull. lomitt.avun maksut	367 599	386 000	416 400	416 000
Käyttäjämaksut yhteensä	24 163 028	24 930 000	25 532 000	26 250 000
Muun tuoton osuus				
Myyntitulot paikallisyksiköiltä	462 160	400 000	400 000	400 000
Muut tulot	862 746	800 000	800 000	800 000
Yhteensä	1 324 906	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Toiminnan tulot yhteensä	25 487 934	26 130 000	26 732 000	27 450 000

4. Toiminnan menojen ja tulojen erotus

	2009 toteutunut	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Bruttomenot	215 590 889	220 617 700	232 500 000	231 000 000
Tulot	25 487 934	26 130 000	26 500 000	27 000 000
Valtion rahoitusosuus	190 102 955	194 487 700	206 000 000	204 000 000
Tulojen osuus brutto- kustannuksista, %				

5. Valtion korvaus toimintaan yhteensä

	2009 toteutunut	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Kustannukset yhteensä	190 102 955	194 487 700	206 000 000	204 000 000
Valtiolle palautuneet liikaa maksetut ennakot ao. vuodelle	2 648 318	2 000 000	300 000	0
Kustannukset yht.	192 751 273	196 487 700	206 300 000	204 000 000
Ennakkoina maksettu	187 642 966	189 026 700	197 000 000	198 000 000
Loppuerinä seuraavana vuonna mak- settava	5 108 307	7 461 000	9 300 000	6 000 000

Määrärahojen käyttö eri vuosina

	2009 toteutunut	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Ennakoihin (TA)	187 642 966	189 026 393	195 000 000	198 000 000
Lisämääräraha ennakkoihin (LTA)			2 000 000	
Ennakot yhteensä	187 642 966	189 026 393	197 000 000	198 000 000
Edellisen vuoden loppueriin (TA)	4 684 051	5 108 307	4 700 000	9 300 000
Lisämääräraha loppueriin (LTA)			6 700 000	
Ao. vuoden määrärahan käyttö yh- teensä	192 327 017	194 134 700	208 400 000	207 300 000
Ao. vuoden määräraha	193 300 000	195 800 000		
Käytetty	192 327 000	194 134 700		
Erotus	973 000	1 665 300		

Liite 33.80.41

VALTION KORVAUS TURKISTUOTTAJIEN LOMITUSPALVELUJEN KUSTANNUKSIIN

Toiminnan laajuus	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Vuosiloma			
Palvelujen käyttäjät	740	800	830
Lomituspäivät	7 640	11 200	13 280
Lomituspv/käyttäjä	10	14	16
Lomitustunnit	60 800	78 400	92 960
Lomituspv. keskim. kesto tunteina	7,0	7,00	7,00
Lisävapaa			
Palvelujen käyttäjät	740	800	830
Lomitustunnit	14 800	48 000	74 700
Lomitustunteja/käyttäjä	20	60	90
Toiminnan kustannukset			
	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Bruttomenot	1 190 000	2 100 000	2 900 000
Käyttäjämaksut	54 000	190 000	300 000
Valtion rahoitusosuus	1 136 000	1 910 000	2 600 000

Laki turkistuottajien lomituspalveluista (1264/2009) koskee turkistuottajaa, joka on velvollinen turkiseläintuotantoa varten ottamaan ja jolla on voimassa yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi ja jolla on merkittävä tehtäväosuus turkistilan turkiseläinten hoitoon päivittäin kuuluvista tehtävistä. Turkistilan turkiseläintuotannon tulee käsittää lomitussajankohtana vähintään neljä lain 2 §:n 4 kohdassa määriteltyä eläinyksikköä.

Turkistuottajalle järjestetään lomituspalveluja vuosilomaa varten maksutta ja lisävapaata varten maksullisena valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1309/2010 mukaan vuosilomapäivien enimmäismäärä vuonna 2011 on 16 päivää ja lisävapaan enimmäismäärä 90 tuntia turkistuottajaa kohti. Vuonna 2010 vuosilomaa sai enintään 14 päivää ja lisävapaata enintään 50 tuntia.

Toiminnan käynnistymisvuonna 2010 palvelujen käyttö oli ennakoitua vähäisempää, mutta sen arvioidaan lisääntyvän asteittain vuosina 2011 ja 2012.

Liite 33.80.42

VALTION KORVAUS PORONHOITAJIEN SIJAISAPUKOKEILUN KUSTANNUKSIIN

Toiminnan laajuus	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Sijaisapu			
Palvelujen käyttäjät	80	150	200
Lomitustunnit	3 200	10 500	16 000
Lomitustunteja/käyttäjä	40	70	80
Toiminnan kustannukset			
	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio
Bruttomenot	47 000	175 000	272 000
Valtion rahoitusosuus	47 000	175 000	272 000

Poronhoitajien sijaisapukokeilusta annetun lain (1265/2009) mukainen kokeilu toteutetaan vuosina 2010–2012. Kokeilun aikana poronhoitajalla on tarkoitukseen varatun määrärahan rajoissa mahdollisuus saada sijaisapua työkyvyttömyyden perusteella. Poronhoitaja hankkii lomittajan itse ja saa siitä aiheutuviin kustannuksiinsa korvausta valtion varoista. Korvauksen enimmäismäärä on 17 euroa tunnilta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1320/2010 mukaan poronhoitajille järjestettävän sijaisavun enimmäismäärä vuonna 2011 on 100 tuntia poronhoitajaa kohti. Vuonna 2010 sijaisavun enimmäismäärä oli 40 tuntia.

Toiminnan käynnistymisvuonna 2010 palvelujen käyttö oli ennakoitua vähäisempää, mutta sen arvioidaan lisääntyvän asteittain vuosina 2011 ja 2012.

Liite 33.80.50

VALTION KORVAUS MAATALOUSYRITTÄJIEN JA TURKISTUOTTAJIEN LOMITUSPALVELUJEN HALLINTOMENOIHIIN**Arvio hallintokulujen jakautumisesta vuosina 2010–2012**

	2010 euroa	2011 euroa	2012 euroa
Kunnille			
Maatalouslomituspalvelujen hallintoraha	14 045 000	14 045 000	14 045 000
Turkistuottajien lomituspalvelujen hallintoraha	182 000	182 000	182 000
Harkinnanvarainen lisäkorvaus kunnille	94 000	94 000	94 000
Valtion korvaus kunnille yhteensä	14 321 000	14 321 000	14 321 000
Melalle			
Melan hallintoraha	1 761 000	1 761 000	1 761 000
Turkistuottajien lomituspalvelujen ja poronhoitajien sijaisapukokeilun hallintokustannukset Melalle	58 000	58 000	58 000
Valtion korvaus Melalle yhteensä	1 819 000	1 819 000	1 819 000
Valtion korvaus Melalle ja kunnille yhteensä	16 140 000	16 140 000	16 140 000

Lomituspalvelujen toimeenpano kuuluu Melalle. Paikallisyksikköinä toimii 47 kuntaa Melan kanssa tekemiensä toimeksiantosopimusten perusteella.

Mela huolehtii valtion korvauksen maksamisesta paikallisyksiköille sekä tilitysten tarkastamisesta ja niiden johdosta tarpeellisten loppuerien maksamisesta ja liikaa maksettujen ennakkojen takaisinperinnästä. Lisäksi Mela ohjaa paikallisyksiköjä lomituksen toimeenpanossa sekä huolehtii lomituspalvelujen hallintohenkilöstön täydennyskouluttamisesta. Mela vastaa myös lomituspalvelujen hallintoa palvelevan keskitetyn atk-järjestelmän ylläpidosta, käyttäjätuesta ja järjestelmän kehittämisestä. Lomituksen atk-järjestelmää käytetään paikallisyksiköiden ja Melan väliseen yhteydenpitoon, lomituspalvelujen kustannusten ja käytön seurantaan sekä palvelujen järjestämisen rationalisointiin.

Melan ja kuntien hallintokustannuksiin vuonna 2011 varattu määräraha on yhteensä 16 140 000 euroa, josta Melalle aiheutuviin hallintokustannuksiin maksettava osuus on 2 319 000 euroa ja kuntien hallintokustannuksiin maksettava osuus 14 321 000 euroa.

Kuntien osuudesta 14 045 000 euroa on tarkoitettu maatalousyrittäjien lomituspalveluiden hallintomenoihin ja 182 000 euroa turkistuottajien lomituspalveluiden hallintomenoihin. Lisäksi harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille lomitushallinnon alueellisten olosuhde-erojen tasaamiseksi on varattu 94 000 euroa. Melan osuuteen sisältyy turkistuottajien lomituspalveluiden ja poronhoitajien sijaisapukokeilun hallinnon hoitamiseen 58 000 euroa.